

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστώμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεῖς παρασχὼν εἰς τὴν χώραν ἡμῶν ὑπηρεσίας καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἀνάγνωσμα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΤΙΜΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ ΔΙ' ΕΝ ΕΤΟΣ
'Εσωτερικοῦ δραχ. 7.—'Εξωτερικοῦ φρ. χρ. 8
Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1ην ἐκάστου μηνὸς
καὶ εἶνε προπληρωταί δι' ἓν ἔτος.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΦΥΛΛΟΥ
'Εν Ἑλλάδι λεπ. 15.—'Εν τῷ Ἐξωτ. φρ. χρ. 0.45
ΓΡΑΦΕΙΟΝ ἐν Ἀθήναις
'Οδὸς Εὐριπίδου, ἀριθ. 38, παρὰ τὸ Βαρβάκειον

περίοδος Β'.—Τόμ. 11^{ος}

'Εν Ἀθήναις, 27 Μαρτίου 1904

'Ετος 26^{ον}—'Αριθ. 13—14

ΔΕΚΑΤΗ ΠΕΜΠΤΗ ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Τὸ κουδούνι ἦτο ἐπάνω εἰς τὸ τραπέζι, ὀλίγον μακριὰ μου.
Καὶ διὰ νὰ μὴ χαλάσω τὴν ἡσυχίαν μου, ἐπροτίμησα νὰ
φωνάξω:

— Μάρθα!

Ἡ οἰκονόμος μου, ἡ ὁποία μὲ ὅλα τῆς τὰ γεράματα,
δὲν εἶνε καθόλου κωφή, ἔτρεξεν ἀμέσως:

— Ὅριστε, κυρία!

— Θὰ διαβάσω τὰς ἀπαντήσεις τῆς 15^{ης} Κυριακῆς. Θέλω
ἡσυχία. Νὰ πῆς τῆς Κικῆς νὰ μὴν κάμῃ οὔτε μίαν τούμ-
πα, καὶ τοῦ Ἀνανία νὰ μὴ κάμῃ οὔτε ἓν ἀλογοπαίγνιον.
Προπάντων νὰ μὴν ἀφίσης κανένα νὰ ἔλθῃ ἐδῶ καὶ νὰ με
διακόψῃ. Λεῖπω... καὶ δὲν θὰ ἐπιστρέψω παρὰ τὴν ὥραν
τοῦ δείπνου.

— Πολὺ καλὰ, κυρία.

— Ἐνα τσαῖ, σὲ παρακαλῶ.

— Ἀμέσως, κυρία.

Ἡ κυρὰ Μάρθα μοῦ ἔφερε γρήγορα-γρήγορα τὸ τσαῖ,
ἐκότταξε νὰ ἰδῇ ἂν δουλεύῃ καλὰ ἡ λάμπα μου, ἔρριξεν ἓνα
ξύλο στὸ τζάκι, — ἐκείνην τὴν ἡμέραν ὁ Ὑμηττός ἦτο σχε-

πασμένος με χιόνι μαρτιάτικο, — μου εὐχέθη «καλὴν διασκέδασιν» καὶ με ἄρισε μόνον.

Τότε, πρὶν πιάσω τὸν σωρὸν τῶν ἐπιστολῶν, ποῦ μ' ἐπερίμενε ἐμπρός μου πελώριος, κατὰ τὸ σύνθεσις, — πρὶν διαβάσω καμμίαν ἀπάντησιν, ἐστάθηκα ὀλίγον νὰ συλλογισθῶ τί ἐρώτησιν εἶχα δώσῃ διὰ τὴν ΙΕ' Κυριακὴν καὶ τί ἤμποροῦσαν νὰ παντήσουν εἰς αὐτὴν οἱ φίλοι μου. Ἀ, ναί... ἐνθυμήθηκα: αΠοία δυστυχία σᾶς φαίνεται μεγάλῃ ἤ τέρῃ, ἢ τοῦ κωφοῦ ἢ τοῦ τυφλοῦ;

Ἰδοὺ, ἀληθινά, μία ἐρώτησις, ἢ ὁποία θέλει πολλὴν σκέψιν, πολλὴν προσοχὴν. Κ' ἐβουλόμην εἰς μικρὸν ρεμβασμόν... Ὁ κωφός, ἔλεγα... ἂ, ὅχι! ὁ τυφλὸς θέλω νὰ πῶ... Ἀλλά... δὲν ἐνθυμοῦμαι πλέον τί ἔλεγα καὶ τί δὲν ἔλεγα. Ἐνθυμοῦμαι μόνον ὅτι κάτι με διέκοψεν ἐκείνην τὴν στιγμὴν, ἀπρόοπτον καὶ παράδοξον.

Ἐξαφνὰ ἀνοίξεν ἡ θύρα, ὀρμητικὰ, θαρρετὰ, κ' ἓνα κοριτσάκι, γελαστόν, πηδηκτόν, χαρούμενον, ἐμβήκεν εἰς τὸ δωμάτιον καὶ μ' ἐχαίρετσε.

— Καλὴσπέρα σας, δεσποινίς... Ποία εἴσθε; τί ἀγαπᾶτε; — Πῶς, δὲν με γνωρίζετε; ἀγαπητὴ μου Διάπλασις; — Ποῦ νὰ σε γνωρίσω μ' αὐτὴ τὴν κίτρινὴ μάζα ποὺ φορεῖς!

— Μὰ ἀκριβῶς... εἶμαι ἡ Κίτρινὴ Μάσκα. (Περίεργον! Ποῦ εἶνε αὕτῃ ἡ Μάρθα; Πῶς τὴν ἄρισε νὰ ἔλθῃ ἕως ἐδῶ; Δὲν τῆς εἶπα ὅτι δὲν θέλω νὰ με διακόψῃ κανεὶς;)

— Καὶ ἤλθα, ἐξηκολούθησεν ἀπίστος ἡ Κίτρινὴ Μάσκα, διὰ νὰ σας ἀπαντήσω εἰς τὴν ἐρώτησιν τῆς ΙΕ' Κυριακῆς.

— Ἀ! μέσ' στὴν ὥρα!... Καὶ ἀμέσως ἡ Κίτρινὴ Μάσκα ἐβγαλε μίαν λύραν ποῦ τὴν εἶχε κρυμμένην κάτω ἀπὸ τὴν πέριττα τῆς.

— Μπᾶ! εἶσαι καὶ ποιήτρια; — Ἀμὴ τί; δὲν το ξεύρατε; — Καὶ με γλυκεῖα φωνή, με ὥρχια μουσικὴ, ἄρχισε νὰ ψάλλῃ:

Πῶς μεγαλύτερο κακὸ στὸν ἄνθρωπον δὲν εἶνε,
παρὰ κωφὸς εἶς τῆς ζωῆς τὸ δρόμον νὰ περᾷ!
Γιατὶ δὲν ξέρει τί θὰ πῇ γλυκεῖα παρηγοριὰ
Ποῦ χύνει μέσα στὴν ψυχὴ ἡ θεία Μουσικὴ, —
Ἡ γλῶσσα ἡ ἀθάνατη κι' ἡ μουσικὴ
Ὅπου μιλεῖ μέσα στὴν καρδίαν!

Ἐγὼ πλέον τα εἶχα χάσῃ... Ἦμουν εἰς ἔκστασιν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν μ' ἐξύπνησαν ἔξαφνὰ χειροκροτήματα. Κυττάζω πρὸς τὴν θύραν, καὶ τί νὰ ἰδῶ; Ἐνα πλῆθος παιδιὰ, τὰ ὅποια συνωθῶντο, διηγωνίζοντο, συνωστίζοντο εἰς τὸ ἀνοιγμά, ποῖον νὰ πρωτομπῇ. Ἀγόρια καὶ κορίτσια, μικρὰ καὶ μεγάλα... Καὶ ἦσαν τόσο πολλὰ, καὶ ἔκαμναν τόσο θόρυβον, μόνον με τὰ βήματά των καὶ με τοὺς ψιθυρισμούς των, ὥστε μου ἐφαίνετο ὅτι ὅλος ὁ διάδρομος ἀπέξω ἦτο γεμάτος, καὶ ὅλη ἡ σκάλα, καὶ ἔως ὅλος ὁ δρόμος... Ἐ, βέβαια, τί ἤμπορούσε νὰ κάμῃ ἡ καίμενη Μάρθα εἰς τέτοιαν παιδοπλημύραν; Τὴν ἄρτισεν ἀπλότητάς νὰ εἰσβάλῃ.

— Χαίρετε, κύριοι καὶ δεσποινίδες, εἶπα. Τί θέλετε ἐστὶ μαζί; Μήπως ἤλθατε νὰ παντήσετε εἰς τὴν ἐρώτησιν τῆς ΙΕ' Κυριακῆς;

— Μάλιστα! μάλιστα! ἐφώναξαν διακρίσει τουλάχιστον φωναί, ἀπὸ μέσα, ἀπέξω, ἀπὸ κάτω.

— Πολὺ καλὰ, εἶπα με γλυκύτητα ἀλλὰ καὶ με αὐστηρότητα. Ὅριστε μέσα... ὅσοι χωρῆτε. Ἀλλά, σᾶς παρακαλῶ, ἤσυχα. Καί, γιὰ τὸ Θεό, νὰ μὴν ἀρχίσετε νὰ μιλάτε ὅλοι μαζί. Ἐνας-ένας, καὶ με τὴ σειρά του. Δεξιὰ ὅσοι θὰ πῆτε διὰ τοὺς κωφοὺς ἀριστερὰ ὅσοι θὰ πῆτε διὰ τοὺς τυφλοὺς; στή μέση ὅσοι θὰ πῆτε καὶ διὰ τοὺς δύο, καί... ἐδῶ, ἐμπρός-ἐμπρός, ὅσοι δὲν θὰ πῆτε διὰ κανένα.

Ὡ τοῦ θαύματος! Τὰ παιδιὰ, ἤσυχα σὰν ἀρνάκια, ἐμβήκαν εἰς τὸ δωμάτιόν μου καὶ ἐχωρίσθησαν μὴν των εἰς τέσσαρας ὁμίλους, εἰς τέσσαρας, νὰ πῶμε, σωρούς, με τὴν τάξιν, με τὴν ἀκρίβειαν, ὡς νὰ τοὺς εἶχε διαχωρίσῃ... Ὁ Ἀνανίας! Μὲ μὴν ματιὰ εἶδα ὅτι ὁ σωρὸς τῶν «τυφλῶν» ἦτο ὁ μεγαλύτερος. Οἱ ἄλλοι τρεῖς μαζί, μόλις ἔκαμναν τὸν ἓνα. Ἡ πλειονοψηφία λοιπὸν ἀνακηρύττει τὴν δυστυχίαν τοῦ τυφλοῦ μεγαλύτεραν; Ἀλλὰ τί ἔχει νὰ κάμῃ ἡ πλειονοψηφία; Τὰ ἐπιχειρήματα πρέπει νὰ ἰδοῦμε!

Ἐν τούτοις τὸ δωμάτιόν μου εἶχε γεμίσει μέχρις ἀσφυξίας. Ἀδύνατον νὰ χωρῇ ἄλλον... οὕτε ἓνα! Καὶ ὅμως εἰς τὸν διάδρομον συνωστίζοντο ἀκόμη κάμπολλοι, καὶ εἶχαν τὴν ἀξίωσιν νὰ εἰσέλθουν ὅλοι. Καὶ νὰ ἰδῆτε, ποῦ οἱ περισσότεροι ἐφοροῦσαν καὶ τὸ Σῆμα... Τί νὰ κάμω; Νὰ τοὺς δεχθῶ; Ποῦ χώρος! Νὰ τοὺς διώξω; Σκληρόν. Ναί, ἀλλὰ δὲν θὰ ἦτο πολὺ σκληρότερον, ἂν τοὺς ἄρινα νὰ εἰσορμήσουν καὶ νὰ συμβοῦν τίποτε δυστυχήματα, καὶ νὰ ματαιωθῇ ὅλος δόλος ἡ Κυριακή;

Ἐσηλώθηκα ἀπὸ τὴν θέσιν μου, ἐπροχώρησα με πολλὸν κόπον ἕως τὴν θύραν, καὶ εἶπα:

— Ὅποιος ἐπρόλαβε τὸν Κύριον εἶδε!... Σᾶς παρκαλῶ, κάμετε ὀλίγον ὀπίσω, διὰ νὰ κλείσω τὴν θύραν... Δὲν εἶνε δυνατόν νὰ γίνῃ διαφορετικὰ... Δὲν πειράζει... ἔρχεσθε εἰς ἄλλην Κυριακὴν, καὶ προσπαθήσετε τότε νὰ εἰσθε πρώτοι. Λυποῦμαι πολὺ... πάρα πολὺ... ἀλλά... τί νὰ σας πῶ; Ὑποθέσατε ὅτι σᾶς ἐπῆρεν ἡ πλημύρα... ὅτι κατέστρεψε τὰς ἀπαντήσεις σας ἡ φωτιά... ὅτι σᾶς ἔρριψεν εἰς τὸ καλὸ: ἡ Κική... ὅτι σᾶς ἐκαταχώνιασε κάποιος ἡ κυρὰ Μάρθα... Καὶ ἡ ἑλλειψὶς τόπου, ἡ οὐτοπία καθὼς τὴν λέγει ὁ Ἀνανίας, εἶνε, βλέπετε, καὶ αὕτῃ στοιχεῖον... καταστροφῆς. Λοιπὸν καλὴν ἀντάμωσιν, — καὶ νὰ μας γράψετε!

Με τὸ συντομον αὐτὸ λογιδριον, — ἐπωφελήθηκα ἀπὸ τὴν πρώτην, τὴν ἀκουσίαν σχεδὸν υποχώρησιν τοῦ πλῆθους, ἐπρόφθασα νὰ κλείσω καὶ νὰ κλειδῶσω τὴν θύραν. Τώρα καὶ νὰ μετανοοῦσαν, δὲν ἦτο δυνατόν νὰ κάμουν τίποτε. Τὸ πολὺ-πολὺ νὰ σφυρίζουν ἢ νὰ φωνάζουν... Ἀλλὰ τὰ παιδιὰ μου ἔχουν ὅλη καλὴν ἀνατροφήν. Καὶ μολονότι ἐφέρθηκα τόσο ἀγενῶς, νὰ τοὺς κλείσω τὴν πόρτα κατὰ-μουτρα, εἶδαν ὅτι μόνον ἀπὸ ἀπόλυτον ἀνάγκην το ἔκαμα, ἀπὸ ἀνωτέραν βίαν, καὶ ἔφυγαν φρόνιμα καὶ ἤσυχα, χωρὶς νὰ κουσθῇ φωνή, οὔτε διαμαρτυρία, οὔτε παράπονον. Παίζει κανεὶς με τὰ στοιχεῖα;

**

— Ἐμπρός! εἶπα. Τώρα ποῦ ἐμείναμεν ἐμεῖς κ' ἐμεῖς... Τὰ παιδιὰ ἐγέλασαν. Τέτοια πλημμὴν εἰς τὸ δωμάτιον, καὶ νὰ λέγω ἐμεῖς κ' ἐμεῖς!

Ἀπὸ τὸν ἀριστερὸν ὁμίλον ἀπεσπάσθη ἓνα κοριτσάκι.

— Εἶμαι ἡ Φαίδιμη, εἶπε, κάμνω κ' ἐγὼ στίχους, ἀλλὰ δὲν συμφωνῶ καθόλου με τὴν συνάδελφόν μου Κίτρινὴν Μάσκαν. Ὁ κωφὸς ἀπολαμβάνει τὰ πάντα μόνον εἰς τὴν συνδιάλεξιν μένει ὀπίσω καὶ εἰς τὴν ἀπόλαυσιν τῆς μουσικῆς. Ἐνῶ ὁ τυφλός;... Ἀ, καὶ τοῦ ἐνός καὶ τοῦ ἄλλου ἡ τύχη εἶνε ἐλεεινὴ, μᾶλλον ὅμως ἀξιοθρήνητος ἢ τοῦ τυφλοῦ.

Εἶπεν ἡ Φαίδιμη κ' ἐμείνε πολὺ σκεπτικὴ. — Τί σκέπτεσαι; εἶπα.

— Σκέπτομαι... τί ἀτύχημα εἴμπορεῖ νὰ πάθῃ αὐτὸ τὸ γυναικίό μου...

Κ' ἐμπνευσθεῖσα, ἡ Φαίδιμη ἐξηκολούθησεν:

Ὁ ἀέρας θὰ φυσῇ δυνατὸς καὶ θὰ τὸ πέρῃ
Μὲ τὰ σύννεφα μαζί;

Ἡ ἡ Πίσσα μας θὰ ρίψῃ τὸ κερί καὶ θὲν ἀράξῃ,
Κ' ἐπομένως θὰ κη;

Ἡ εἰς τὸ καλὸν μέσα τῶν ἀχρήστων θὰ το ρίψουν;

Δυνατὸν εἶνε κι' αὐτό!

Ἡ θὰ το ξεχάσῃ ἡ Μάρθα στὴν κρυψώνα; ἢ θὰ πάθῃ
Πῶς χειρότερο κακὸ;

— Ὅχι, ἀπήντησα ἀφοῦ το εἶπες καὶ το ἄκουσεν ἡ Διάπλασις, μὴ φοβᾶσαι τίποτε. Ἄλλος!

— Ἐγὼ σκέπτομαι διαφορετικὰ, — εἶπε τότε ἡ Νύμφη τοῦ Σηκουάνᾳ ἀπὸ τὸν δεξιὸν ὁμίλον. Ἡ ὄρασις εἶνε ἐκ τῶν εὐγενεστέρων καὶ χρησιμωτέρων αἰσθήσεων, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀκοή;... Ὁ τυφλὸς ὑπῆρξε ποτὲ ὅπως καὶ οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι, γνωρίζει τὸ περιβάλλον, μέσα εἰς τὸ ὅποιον ζῇ. Ἀλλὰ κ' ἐκ γενετῆς τυφλὸς ἐάν εἶνε, ἐδηγεῖται ὑπὸ τοῦ ἐνοπίστου, ὑπὸ τῆς ἀφῆς, καὶ σπανίως περιπίπτει εἰς λάθῃ. Βλέπει διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς ψυχῆς, καὶ ἐνίοτε καλλίτερον ἡμῶν τῶν ἄλλων. Ἀλλ' ὁ κωφὸς δὲν δύναται νὰκούσῃ διὰ ψυχικῶν ὧτων. Μὴ δυνάμενος δὲ νὰ ὁμιλῇ, πολὺ ὀλίγον γνωρίζει νὰ σκέπτεται, καὶ ἐπομένως εὐρίσκεται εἰς τὴν κατωτάτην διανοητικὴν βαθμίδα. Μόνον ἴσως εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα, ὅπου ὑπάρχουν εἰδικὰ Ἐκπαιδευτήρια διὰ τοὺς ἐκ γενετῆς κωφοὺς (καὶ ἐπομένως κωφαλάλους), ὁ κωφὸς εἶνε ὀλιγώτερον δυστυχῆς τοῦ τυφλοῦ.

— Ναί, εἶπα ἄλλ' εἰδικὰ Ἐκπαιδευτήρια ὑπάρχουν καὶ διὰ τοὺς τυφλοὺς, ὅπου τὰ βιβλία εἶνε καμωμένα με ἀναγλύφους χαρακτῆρας, καὶ ἡ ὄρασις ἀντικαθίσταται διὰ τῆς ἀφῆς, ὅπως εἰς τὰ Ἐκπαιδευτήρια τῶν κωφαλάλων, ἡ ἀκοή ἀντικαθίσταται διὰ τῆς ὄρασος.

— Εἴμπορεῖ, ἀπήντησεν ἡ Νύμφη τοῦ Σηκουάνᾳ ἄλλ' ἐγὼ, ὁσάκις βλέπω τυφλὸν καὶ κωφόν, ὁ κωφὸς μευ φαίνεται μυριάκις δυστυχέστερος τοῦ τυφλοῦ.

— Ἀχ! ἐκεῖνο τὸ «κόσμο ἀκούω καὶ κόσμο δὲν βλέπω» σοῦ σπαράζει τὴν καρδίαν! ἐστὲναξε τότε ἀπὸ τὸν μεσαῖον ὁμίλον ἡ Μεγαλοπρεπὴς τῆς Φύσις. Εἰς κάθε βῆμα ὁ τυφλὸς σκοτίζεται. Δὲν δύναται νὰ ἴδῃ τὸν κυανοὺν οὐρανόν, τὸν ἀκτινοβόλον ἥλιον, τὴν γαλινιαίαν ἢ τρικυμιώδη θάλασσαν, τὴν ἀστερόεσσαν νύκτα, τὴν ὠχρὰν σελήνην, τὰ ἄνθη, τὰ δένδρα, τὰ ὄρη...

— Τὴν «μεγαλοπρεπὴ φύσιν» τελοςπάντων! διέκοψα.

— Ναί! ἀλλὰ καὶ ὁ κωφὸς ὁ δυστυχῆς, ποῦ δὲν εἴμπορεῖ νὰκούσῃ ἀνθρωπίνην φωνήν, ἢ τοὺς γλυκεῖς ἤχους τῆς μουσικῆς, ἢ τὰ μελωδικὰ κελαδῆματα τῶν πτηνῶν, εἶνε ἄρα γε ὀλιγώτερον δυστυχῆς τοῦ τυφλοῦ; Ὡ, Διάπλασις μου! νὰ μὴν ἀξιώνῃ ποτὲ ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον νὰ γίνετα τυφλὸς ἢ κωφός!

— Τί λέγετε τώρα σῆς οἱ πλησιέστεροι, οἱ ὀλίγοι;

Ἀπὸ τὸν μικρὸν αὐτὸν ὁμίλον ἀπεσπάσθη ὁ Μουσηγέτης Ἀπόλλων καὶ εἶπε:

— Μεγαλτέρα δυστυχία... ἀλλὰ διὰ τὸν ἑαυτὸν τοῦ ἢ διὰ τὴν κοινωνίαν; Διὰ τὸν ἑαυτὸν τοῦ, βεβαίως ἢ τοῦ τυφλοῦ. Ἀλλὰ διὰ τὴν κοινωνίαν δὲν συμβαίνει πάντοτε τὸ αὐτό. Ἐθε νὰ εἶχε τὸ ἔθνος μας πολλοὺς τυφλοὺς... Ὁμήρους!

— Μπράβο! σὰν καλὰ τα λέτε σῆς. Γιὰ νὰκούσωμε καὶ κανένα ἄλλον ἀπὸ τὴν παρέα σας.

Τότε ἐπροχώρησεν ἓνα κορίτσι με Κίτρινον Ντόμινο, πολὺ φαιδρὸν καὶ ἀστεῖον, τὸ ὅποιον ἀρχισε, πρὸς γε-

νικὴν θυμηδὴν καὶ ἱλαρότητα, νὰ κάμνῃ τοῦμπες καὶ νὰ ξεφωνίζῃ: — Χαχαχούχα!

— Τί εἶνε πάλι;

— Νά! ὁ τυφλὸς με κάμνει νὰ ξεκαρδίζωμαι καὶ ὁ κωφὸς νὰ πιάνω τὰ πλευρά μου. Χαχαχούχα!

— Μπρὲ ἄμάν, Κίτρινον Ντόμινο!

— Τίποτα τίποτα! Καὶ τῶν δύο τὰ μούτσουνα εἶνε διασκεδαστικώτατα, καὶ ἡ τύχη των ἡ αὐτή.

— Ἀηδὴ;

— Νά! ὁ κόσμος γελᾷ με τοὺς στραβούς τὰ μυαλά, καὶ με τοὺς κωφοὺς τὴν συνείδησιν. Με τοὺς ἀληθινούς ὅμως στραβούς καὶ κωφοὺς περισσότερον... διότι κατ' ἐμὲ εἶνε εὐτυχέστεροι καὶ συνεπῶς ἀστειότεροι.

— Ὡραία λογικὴ! Ἐνας δικός μου φιλόσοφος, ὁ Βράϊλας, ἔλεγεν ὅτι ἡ δυστυχία τοῦ τυφλοῦ εἶνε μεγαλύτερα, καὶ ἔφειρεν ἴσα ἴσα ὡς ἐπιχείρημα ὅτι ὁ κόσμος περιπαίζει συνή-

θως τοὺς κωφοὺς, ἀλλὰ κανεὶς ποτὲ δὲν ἐτόλμησε νὰ περιπαίξῃ τυφλόν. Νὰ ὅμως ποῦ τὸ Κίτρινον Ντόμινο γελᾷ καὶ με τοὺς τυφλοὺς!...

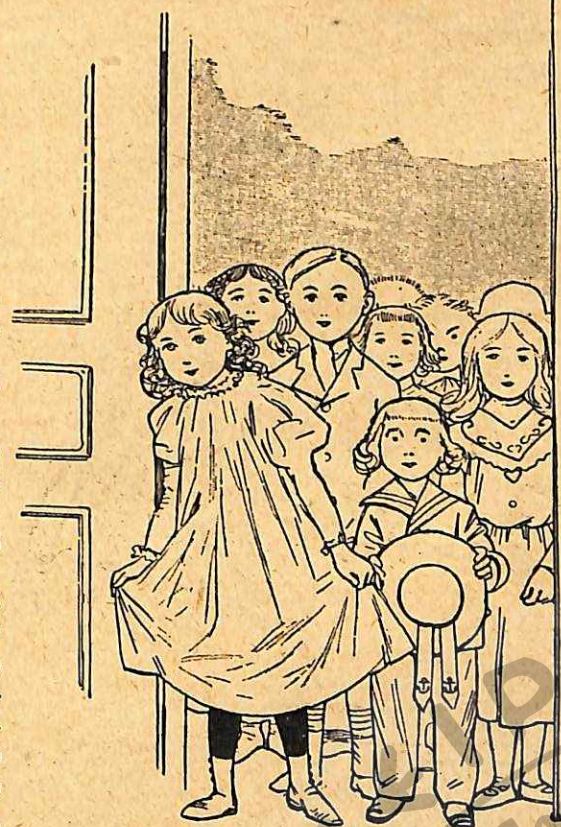
— Ἐγὼ φρονῶ, εἶπε τότε ὁ Νάρκισσος, ὁ ὁποῖος ἐστέκετο κοντὰ εἰς τὸ Κίτρινον Ντόμινον, ὅτι ἀπὸ τοὺς ἀληθινούς κωφοὺς καὶ τυφλοὺς, ἀπείρως δυστυχέστεροι εἶνε οἱ τυφλοὶ τὸν νοῦν καὶ οἱ κωφοὶ τὴν καρδίαν. Αὐτοὶ, κλείσαντες τοὺς ὀφθαλμούς καὶ τὰ ὦτα τῆς ψυχῆς, ποτὲ δὲν θὰ εἴμπορουν νὰ εἰσέλθουν εἰς τὸν ὑπέρτερον κόσμον τοῦ πνεύματος, ποτὲ δὲν θὰ αἰσθανθοῦν τὴν ἀγνὴν εὐτυχίαν, ἢ ὁποία καταπλημμυρεῖ τὰ στήθη μας τὰς στιγμὰς που διδομεν ὅτι εἴμποροῦμεν... Αὐτοὺς λυποῦμαι ὑπὲρ πάντας! Αὕτῃ εἶνε ἡ φοβερότερα διὰ τὸν ἄνθρωπον δυστυχία!

— Ἐγὼ πάλιν νομίζω,

ἔσπευσε νὰπαντήσῃ ὁ Δοῦξ τῶν Σπετσῶν, ὅτι οἱ ἀληθινοὶ κωφοὶ καὶ τυφλοὶ εἶνε οἱ εὐτυχέστεροι ἄνθρωποι τοῦ κόσμου. Τί δὲν ἀκούει ὁ κωφός; Βλακεῖς, ὕβρεις, ἄνοστα λόγια καὶ καμμιὰ φορὰ ἐξυπνάδες. Τί δὲν βλέπει ὁ τυφλός; Ἀσχημίες καὶ τίποτε περισσότερον!...

Ἐγίνε μεγάλο κακὸ, καὶ ὁ Δοῦξ τῶν Σπετσῶν δὲν ἤμπόρεσε νὰ προχωρήσῃ. Ὅλοι ἐφώναξαν καὶ διεμαρτύροντο: Τί; μόνον ἀπὸ βλακεῖς καὶ ἀσχημίες ἀποτελεῖται ὁ κόσμος; Ὅχι δά! Εἶνε δυνατόν νὰ ὑπάρχῃ τόσο ἀπαισιοδοξία εἰς τὴν ψυχὴν ἐνὸς μικροῦ... δουκὸς; Ὅχι δά! — Καὶ διὰ νὰ παύσῃ ὁ θόρυβος, ἠναγκάσθη νὰ κτυπήσῃ τὸ κουδοῦνι, νὰνακαλέσῃ τὸν ῥήτορα εἰς τὴν τάξιν, — ὅπως εἰς τὴν Βουλὴν, — καὶ νὰ δώσῃ τὸν λόγον εἰς... τὴν Ἀντιπολίτευσιν.

— Οἱ τυφλοὶ καὶ οἱ κωφοὶ εἶνε οἱ δυστυχέστεροι ἄνθρωποι! ἐφώναξε τότε ὁ Λάλος Τέττιξ. Ἐγὼ ὅμως, παρὰ κωφός, θὰ ἐπρωτιμοῦσα νὰ εἶμαι τυφλός. Θά μου πῆτε: ὁ δυστυχῆς τυφλὸς δὲν βλέπει τίποτε, δὲν εἴμπορεῖ νὰ ἐργασθῇ, τὰς περισσοτέρας φορὰς καταντᾷ ἐπαίτης. Ναί,

• Ἐνα πλῆθος παιδιὰ... (Σελ. 98, στήλη α')

άλλα έχει την ήσυχίαν του και τὸ σκυλί του, κ' ἐγὼ πῶς λατρεύω τὰ σκυλιά! Εἰς τὴν πόλιν μας ὑπάρχει ἕνας τυφλὸς ζητιάνος, ποῦ κάθεται πάντα στὸ Γεφύρι. Ὅποτε περᾶσω ἀπ' ἐκεῖ θά τον ἰδῶ καὶ κίτι θά του δώσω. Πιρίζει κλαρινέτο. Ὁ πιστός του σκύλος κοντά του, κρατεῖ στὸ στόμα τὸ δισκάκι, ποῦ ρίχνουν οἱ διαβάτες πεντάρες. Νά σας εἰπῶ τὴν ἀλήθειαν; δὲν μου φαίνεται καὶ τότεν δυστυχὴς ὁ τυφλὸς αὐτός, μὲ τὴν ἀγάπην τοῦ σκύλου του, μὲ τὴν μουσικὴν τοῦ κλαρινέτου του, μὲ τὴν συμπάθειαν τοῦ κόσμου... Ἐπειτα, σὰν εἶνε κανεὶς τυφλός, δὲν κινδυνεύει νὰ ὑποπέσῃ εἰς τὸ ἐλάττωμα τῆς λαιμαργίας. Ὅταν περᾶ ἀπὸ ζαχαροπλαστεῖα, δὲν σκανδαλίζεται μὲ τὰ γλυκίσματα· καὶ βέβαια! ἀφοῦ δὲν τα βλέπει...

— Τὴ μυρίζεται ὁμως, διέκοψε γελῶσα· καὶ ξεύρεις, ἡ ὀφρῆς εἶνε πολὺ ἀνεπτυγμένη εἰς τοὺς τυφλοὺς.

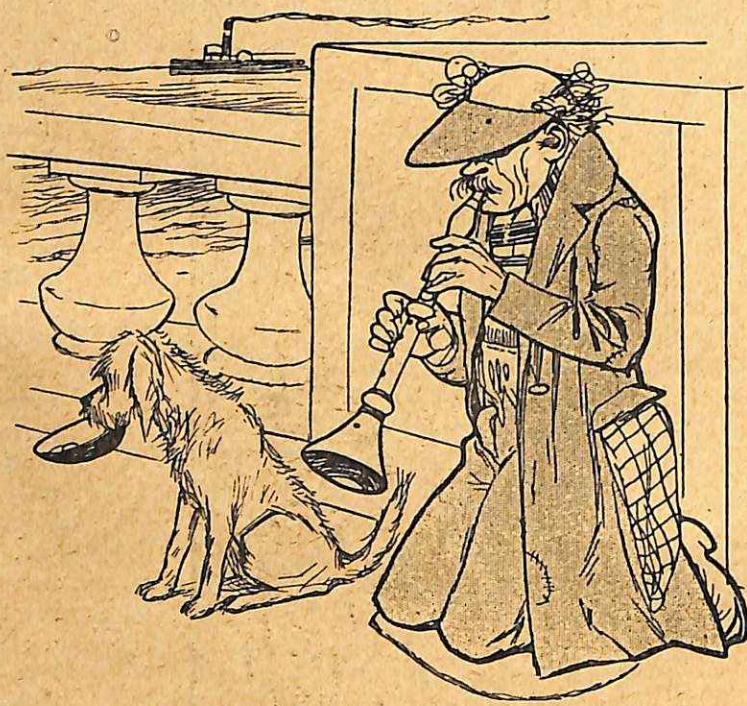
— Ἐμένα πάλι δὲν θά μ' ἐμελε σκράπῃ ἡ μουσικὴ κωφή! εἶπεν ἡ Ἐκάτη. Εἰς τί χρησιμεύει ἡ ἀκοή; Γιά νάκοις αἰωνίως «κάμε τοῦτο, μὴν κάμης ἐκεῖνο!» καὶ νὰ σε μαλλώνουν ὅταν κάμνης ἐκεῖνο καὶ δὲν κάμνης τοῦτο. Ἐνῶ ὅταν εἶνε κανεὶς κωφός... Ἄκουσε, ἀγαπητή μου Διάπλασις, τί μου συνέβη τὴν παραμονὴν τῆς πρωτοχρονιάς. Μὲ εἶχαν στείλῃ νὰ κοιμηθῶ. Ὁ μπαμπᾶς καὶ ἡ μαμά εἶχαν μείνῃ στὸ σαλόνι, μὲ τὸν παπποῦ καὶ μὲ τὴν γιαγιά, διὰ νὰ ὁμιλήσουν βέβαια περὶ δώρων... Πλησιάζω μὲ βῆμα γάτας ἕως τῆ θύρας, καὶ κολλῶ τὸ αὐτί μου στὴν κλειδαρότρυπα. Καὶ τί νάκούσω; Τὸ μπαμπᾶ νὰ λέγῃ τῆς γιαγιάς: «Ἄ, μ' αὐτὴ ἡ Ἐκάτη, — ἔτσι μὲ λέγουν πάντα στὸ σπίτι, — ἔγινε πιά ἀνυπόφορη!... ἄτκτη, φλύαρη, περίεργη Ἀποφασίσαμε μὲ τὴν μαμά της νὰ τὴν κλείσωμε σ' ἕνα Σχολεῖο, ἐσωτερικόν.» Ὡ, ἂν ἤμουν κωφὴ δὲν θάκουα αὐτὰ τὰ λόγια καὶ δὲν θά περνοῦσα τέτοια πρωτοχρονιά!...

— Ὡστε διὰ νὰ μὴν κρυφακούσῃ κανεὶς, πρέπει νὰ εἶνε κωφός, ἢ νὰ μὴν εἶνε περίεργος; Καὶ διὰ νὰ μὴν τον κλείσουν σὲ Σχολεῖο, πρέπει νὰ εἶνε κωφός, ἢ νὰ μὴν εἶνε φλύαρος, ἄτακτος καὶ ἀνυπόφορος;

Ἡ Ἐκάτη ἔμεινεν ἀναπολόγητος, κ' ἐπωρελήθη τῆς σιωπῆς τῆς ὀμιλῆς Ραφαήλ ἀπὸ τὸν ἀριστερὸν ὀμιλόν, διὰ νάρχιστος:

— Ἄ, στάσου, τωῦρα! ἄκουσε! Ὅταν κανεὶς, μικρὸς βεβαίως, εἰπῇ κανέναν ψεῦδος εἴτε καμμίαν ἀνοησίαν πρὸς ἀνώτερόν του, οὗτος, ἂν εἶνε κάπως θυμωμένος, τοῦ ἀπαντᾷ: «Τὴν τύφλα σου!» Δὲν ἄκουσα ὁμως ποτὲ κανένα νὰ εἰπῇ: «Τὴν κουφάλα σου!» Αὐτὸ σημαίνει ὅτι οἱ μεγάλοι φρονοῦν, ὅτι ἡ δυστυχία τοῦ τυφλοῦ εἶνε μεγαλύτερη. Κ' ἐγὼ, ἀγαπητή μου, εἶμαι αὐτῆς τῆς ἰδέας.

— Εἰμπορεῖ, ἀπάντησα ἐγώ. Μία παροιμία λέγει: «Ἀμα σκοντάφῃ κανεὶς, τοῦ λέγουν τὸ φλά.» Ἡ ἀλήθεια εἶνε ὁμως, ὅτι καὶ ὅταν παρακούσῃ κανεὶς, τοῦ φωνάζουν «κουφαμάρα!»

« Παίζει κλαρινέτο. » (Σελ. 100, στήλ. α'.)

— Τί τα θέλετε αὐτά! ἀναφωνεῖ ὁ Παρήγορος Ἀγγελος. Ὁ τυφλὸς εἶνε πάντοτε ἀξιολύπητος, διότι ὅπου καὶ ἂν στρέψῃ τοὺς ὀφθαλμούς, ἀπαντᾷ σκοτὸς αἰώνιον. Ἀλλὰ καὶ τοὺς ἡθικῶς τυφλοὺς θεωρῶ ἀξιότους οἰκτου. π: χ: μερικὸς, πρὸς τοὺς ἐποιοὺς παρουσιάζω τὴν «Διάπλασιν» διὰ νὰ γίνουν συνδρομηταὶ αὐτοὶ ὁμως δὲν δύνανται νὰ ἴδουν τὴν ἀξίαν της καὶ τὴν ὠραιότητά της, διότι οἱ ὀφθ. λμοὶ των εἶνε σκεπασμένοι ἀπὸ τὸ σκοτὸς τῆς ἀμαθείας.

— Ναί! ναί! ἐφώναζαν ἐν χορῷ τὰ πλήθη τῶν ξεσπαθωμένων φίλων μου.

— Ὅταν πρόκειται περὶ δυστυχίας, εἶπε τότε ἡ Μαρία Ν. Δοῖζου, ὅτι καὶ νὰ ἔχη καγεὶς εἶνε κακόν... Νομίζω ὁμως ὅτι ὀλιγώτερον δυστυχὴς εἶνε ὁ κωφός, διότι αὐτὸς εἰμπορεῖ τοῦλάχιστον νὰ ἐργάζεται, καὶ ἀφωτισμένος εἰς τὴν ἐργασίαν του, νὰ λησμονῇ ὅτι τοῦ λείπει μία σπουδαιότης αἰσθησις.

Πραγματικῶς, ἡ ἐργασία εἶνε μεγάλη παρηγορία, ἀπὴν τῇ α' ἐν τούτοις ὑπάρ, οὐν καὶ τυφλὸι, οἱ ὅποιοι δὲν στεροῦνται αὐτῆς τῆς παρηγορίας. Φαντασθῆτε ὅτι ἕνας τυφλός, μόνον διὰ τῆς ἀφῆς καὶ τῆς ἐπιμονῆς του, κατάρθωσεν νὰ γίνῃ — θά το πιστεύετε; — γλύπτης! Ναί, γλύπτης! καὶ ἐπλάττειν ὠραιότατα ἀγαλμάτια ἀπὸ πηλόν ἢ ἀπὸ ξύλον, τὰ ὅποια ἐκποιοῦντο πολὺ ἀκριβῶς, διότι ἐπὶ πλέον ἦσαν ἔργα τυφλοῦ.

— Κ' ἐγὼ γνωρίζω μία τυφλὴν, ἡλικιωμένην, ἡ ὁποία ἐργάζεται· εἶπε τότε τὸ Κόκκινον Γαρυφαλο. Ὁνομάζεται Τσάτσκα Κατερίνα. Πρὸς τριάντα χρόνων ἔχασε τὸ φῶς της, καὶ τὴν ἔπιασε τόση ἀπελπισία, ὥστε κατ' ἄρχας ἤθελε νὰ αυτοκτονήσῃ... Μόλις τὴν ἐπρόφθασαν ποῦ ἤθελε νὰ πέσῃ σ' ἕνα κρημνόν... Τώρα, ἂν καὶ τυφλή, ράπτει. Μοῦ το ἔλεξαν καὶ δὲν το ἐπίστευα, ἀλλὰ προχθὲς ἐπῆγα καὶ τὴν εἶδα ποῦ ἔραπτεν ἕνα μαντί!

— Καὶ πῶς περᾶ τὴν βελόναν; ἠρώτησεν ἕνας μικρός.

— Ἰδοὺ, ἐξηγήστε τὸ Κόκκινον Γαρυφαλο. Τῆς δίδουν μίαν κουβαρίστραν, εἰς τὴν ὁποίαν περνοῦν ἀρκετὰς βελόνες, ἡ δὲ τυφλὴ κόπτει κάθε τὸσον ἀπὸ ὀλίγην κλωστήν μὲ μίαν βελόναν.

— Ἐγὼ, εἶπεν ἔπειτα ἡ Γλυκεῖα Καρδία, ἀπὸ τέτοιαν ζωὴν στέρημένην καὶ βασανισμένην, θά ἐπρωτιμωσά νὰ μὴν ὑπάρχω, εἴτε πτωχὴ ἤμουν, εἴτε πλούσια. Κλείνω τὰ μάτια μου, βουλώνω ταῦτά μ' ἐγώ, καὶ τὰ δύο μοῦ φαίνονται ἐξίσου τρομερά.

— Ναί, εἰς ἡμᾶς τοὺς υἱεῖς καὶ τὰ δύο φαίνονται τρομερά, ὑπέλαβεν ἡ Ἐλενη ὀποῦλα· νομίζω ὁμως, ὅτι καθε δυστυχὴς τυφλός θά ἐπιθυμοῦσε νὰ ἦτο καλλίτερα κωφός.

— Ἀλήθεια, προσέθεσεν ἡ Διονυσία Πηγῆ. Ἐπιτέλους ὁ κωφός, ὅταν του φωνάζουν πολὺ δυνατὰ, τί θά κάμῃ; Ὁ κωφὸς ἐνῶ ὁ καίμενος ὁ τυφλός...

— Ἄ ὄχι, διέκοψα ἐγώ· ὅταν ἐρωτῶ διὰ κωφόν, ἐννοῶ τελείως κωφόν. Ὅσον καὶ νὰ του φωνάζῃς, δὲν θάκούσῃ ποτέ...

— Ὅπως μία φίλη μου, εἶπεν ἡ Μυροβόλος Χαράυγ, ποῦ ἦτο κωφὴ ἐκ γενετῆς... Συλλογίζομαι τὴν θέσιν της καὶ με καταλαμβάνει τρόμος. Δι' αὐτὴν δὲν ὑπῆρχε μουσικὴ, δὲν ὑπῆρχε φωνή, οὔτε ἄσμα, μόνον σιγὴ

καὶ ἀπόγνωσις... Ὅταν ἔμαθα ὅτι ἀπέθανε, μοῦ ἐφάνη ὅτι ὁ θάνατος ἦτο δι' αὐτὴν μεγαλύτερα εὐτυχία παρὰ ἡ ζωὴ.

— Συμφωνῶ! ἐφώναζεν ἡ Παλλὰς. Δὲν ὑπάρχει μεγαλύτερα δυστυχία ἀπὸ τοῦ κωφοῦ. Εἶμαι φλύαρη καὶ περίεργη, καὶ φαντάζομαι τί μικρότερον θά τραβοῦσα ἂν ἦμουν κωφὴ.

Ὁ ἀριστερὸς ὀμιλος, ὁ πολυπληθέστερος, ἤρχισε νὰ δεικνύῃ, σημεῖα ἀνυπομονησίας. «Τί εἶνε αὐτὰ που λέγουν ἐτούτοι-δὼ;» ἐδιάβαζα καθαρῶτα εἰς τὰ ζωηρὰ καὶ ἐξυπνά ματάκια, ποῦ τα ἔδλεπα νὰ λίκνουν σὰν ἄστρα. Καὶ ὁ Λαγὼς τῆς Μεσωγίδος, πρὶν λάβῃ τὸν λόγον κανεὶς ἄλλος ἀπὸ τὸν ἀντιθετὸν ὀμιλόν, ἐπροχώρησε καὶ ἤρχισε:

— Μόνη ἡ ἀκριβὴς τῶν πέντε αἰσθησιῶν, ὁρασίς, ἀκοή, γαστρίσις, ὁσφρησίς, ἀφή, μᾶς λέγει ὅτι πρώτη καὶ πολυτιμότερη ὄλων εἶνε ἡ ὄρασις, καὶ ἐπόμενος ὁ στεροῦμενος αὐτῆς ὁ δυστυχέστερος. Ὡ, ναί!

... εἶν' ἐλασινός.
Ὁ στερηθεὶς τὸ φῶς του,
Ὅταν ὡς πέπλος μελανός
Καὶ ἥλιος καὶ οὐρανός
Καὶ γῆ ἀπλοῦτ' ἐμπρός του.

Διψῶντα βλέμματα πλανᾷ
Ἄνω καὶ κάτω βλέπει...
Τὰ πάντα μαῦρα, σκοτεινά,
Μεσάνυχτα παντοτεινά
Καὶ μαῦρη εἰς ὅλα σκέπη!

— Εἶνε στίχοι τοῦ Ἡλίου Τανταλίδου, ὁ ὁποῖος, ὅπως ὁ Ὀμηρος, ἦτο τυφλός. Ἀλλὰ, — ἐξηκολούθησεν ὁ Λαγὼς τῆς Μεσωγίδος, καὶ ὁ Σοφοκλῆς εἰς τὴν φράσιν «τυφλὸς τὰ τ' ὦτα, τὸν τε νοῦν, τὰ τ' ὄρματα», ὅπου καὶ τὸν κωφὸν ἀποκαλεῖ τυφλόν, δὲν μας πείθει ὅτι ἡ δυστυχία τοῦ τυφλοῦ εἶνε μεγαλύτερη; Ναί, καὶ ὁ κωφός εἶνε πολὺ δυστυχής... καὶ εἰς πολλοὺς κινδύνους ἐκτεθειμένος. Νά σας διηγηθῶ ἕνα πολαῖον περιστατικόν. Ὁ πάππος μου ἦτο κωφός. Παραπλεύρως τῆς οἰκίας μας ἐξεργάζετο, ὁ μὴ γένοιτο, πυρκαϊά. Ὁ κόσμος ὅλος ἀνάστατος. Οἱ καμπάνες ἐσπαζαν. Οἱ πυροσβέσται μὲ τὰς τρουμπέττας των ἐξεκοῦφαιναν τὸν κόσμον... ἐκτὸς τοῦ πάππου μου, ὁ ἐπίτοκος μὲ ὄλον τὸν θόρυβον (ἀφοῦ καὶ μὲ βαρεῖες ἀκόμα ἐκτυποῦσαν τὴν πόρτα του, χωρὶς νὰ σκέπτονται τὸ «στοῦ κωφοῦ τὴν πόρτα ὅσο θέλεις βρόνταν»), ἐκάθητο μακαρίως ἀναγινώσκων τὸ βιβλίον του καὶ ἂν δὲν κατέβαιναν ἀπὸ τὸν τοῖχον νὰ τον εἰδοποιήσουν, θά ἐγίνετο παρανάλωμα τοῦ πυρός. Τὸ ἐπεισώδιον αὐτὸ το ἐξωγράφισα ἐδῶ...

Καὶ ὁ Λαγὼς τῆς Μεσωγίδος μοῦ ἔτεινεν ἕνα χαρτί μὲ τὴν εἰκόνα.

— Πῶς σου φαίνεται; ἠρώτησε· δὲν εἰμπορεῖ νὰ δημοσιευθῇ εἰς τὴν κρίσιν τῆς Κυριακῆς μας;

— Καλὴ εἶνε, τοῦ εἶπα· ἀλλ' ἐλπίζω ὅτι ὁ ζωγράφος μοῦ θά τὴν κάμῃ κάπως καλλίτερα... Ἄς εἶνε... σὺ τοῦ ἔδωσες τὴν ἰδέαν. Λοιπόν, τὸ ἐπεισώδιον τοῦ κωφοῦ πάππου σου σὲ κάμνει νὰ μεταβάλλῃς γνώμην;

— Ἄ ὄχι! Ἰσα-ἴσα το διηγῆθην, διὰ νὰ 'πῶ ὅτι δὲν με πείθει οὔτε καὶ αὐτό. Καὶ ἀκριβῶς τώρα ἐνθυμούμαι τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, ὁ ὁποῖος, ἀπὸ τοῦ Σταυροῦ, ὑπενθυμίζων τὰς εὐεργεσίας του εἰς τοὺς ἀχαρίστους Ἰουδαίους, λέγει: «Λαός μου, τοὺς τυφλοὺς σου ἐφώτισα», περὶ κωφῶν ὁμως οὐδὲν λόγος. Δὲν εἶνε σπουδαῖον ἐπιχείρημα αὐτό;

— Ναί, πολὺ σπουδαῖον. Ἄλλο δὲν ἔχεις;

— Ὁχι.

— Εὐτυχῶς... Διότι, ξεύρεις τί συλλογίζομαι; Ἄν

• Κολλῶ τὸ αὐτί μου στὴν κλειδαρότρυπα. (σ. 100 σ. α')

ὅλοι ἔλεγον ἀπὸ τόσα, καὶ ἂν τα εἰκονογραφοῦσαν μάλιστα, θά ἐξημερονώμεθα ἐδῶ ὅλοι μας, καὶ θά ἤθελαμεν ἐκατόν εἰκόνας διὰ τὴν Κυριακὴν, καὶ δὲν θά μας ἐφθάναν οὐτε δέκα φυλλάδια... Δι' αὐτὸ θά σας παρακαλέσω πολὺ νὰ εἰσθε συντομώτεροι. Λίγα λόγια καὶ δεμένα! Ἐμπρός τώρα. Ἀπὸ σᾶς που φρονεῖτε, ὅτι δυστυχέστεροι εἶνε οἱ τυφλοὶ, ποῦ εἰμπορεῖτε νὰ το πῆτε καὶ νὰ το ἀποδείξετε μὲ λίγα λόγια, Ἀκούω.

Τότε ὠμίλησαν κατὰ σειράν, μὲ λίγα λόγια, ἡ εὐγλωττος καὶ λογικωτάτη Δίχρωμος Φούξια, — ἡ ὁποία μάλιστα ἐτελείωσε τὴν ὁμιλίαν της μὲ τὸ «ὅπερ εἶδε δεῖξαι» ὡς νὰ ἐκαμνεν ἀποδείξιν θεωρήματός· — ἔπειτα ὁ Μεγίστος ὁ, ὁποῖος, ὅταν ἦτο μικρὸς προσεβλήθη ἀπὸ ὀφθαλμῶν, καὶ δὲν ἤμποροῦσε νὰ μελετήσῃ διὰ τὰς ἐξετάσεις, καὶ ξέρει τί θά πῇ σκασίλα τυφλοῦ· — ἡ Περὶ ὁρῶσα Καρδία ἡ ὁποία «ὡς τώρα δὲν ἐπεριποιεῖτο τὸς αἰσθησεις της» τώρα ὁμως, μετὰ τὴν ἐρώτησιν τῆς Κυριακῆς, ἤλλαξαν τὰ πράγματα δι' αὐτὴν — ὁ Πανταχοῦ Παρών, ὁ ὁποῖος φρονεῖ δι

«μόνος ὁ θάνατος ἢ ἡ ἀγάπη τῶν προσφιλῶν του. ἂν ἔχη, εἰμποροῦν νὰ παλ- λάξουν τὸν τυφλὸν ἀπὸ τὴν ἀπόγνωσιν» — ἡ Ἀνέλπιστος Χαρα, ἡ ὁποία γνωρίζει μίαν τυφλὴν, εἰκοσαετίδα, ὠραιοτάτην, ἀλλὰ ἀάμπτωχην, ζῶσαν ἐκ τῆς ἐλεημοσύνης τοῦ κόσμου, ἐνῶ ἂν ἦτο κωφὴ, θά ἤμποροῦσε τοῦλάχιστον νὰ ἐργάζεται καὶ νὰ ζῇ» — ὁ Ὑψιπέτης Ἀετός, ὁ ὁποῖος γνωρίζει τὴν δυστυχίαν αὐτὴν ἐκ πείρας, διότι, ἄλλοτε, εἶχε τὴν μανίαν νὰ γυρίζῃ τὰ μάτια του πρὸς τὰ ἐπάνω, «τέσον πολὺ, ὥστε νὰ φαίνεται μόνον τὸ ἄσπρο»· ἀλλὰ μίαν φορὰν δὲν ἤμπαρε νὰ τα καταβῇ, καὶ ἔμεινε τυφλὸς ἐπὶ δύο ὥρες, αἱ ὁποῖαι τοῦ ἐφάνησαν ὡς δύο αἰῶνες» — ὁ Πυρεῖος

φορὰν, εἰς τὸ Οἰκοτροφεῖον, ἕνας συμμαθητὴς του ἐσθυσεν τὴν νύκτα τὸ φῶς, — τὸ ὅποιον δὲν ἐγίνετο ποτέ, — καὶ αὐτὸς ἐξυπνήσας, ἐνόμισεν ὅτι ἐτυφλώθη· — ἡ Ζίνα, ἡ ὁποία λυπεῖται κατάκαρδα τοὺς τυφλοὺς, ἀλλ' αἶνε μικρὴ ἀκόμη καὶ δὲν εἰμπορεῖ νὰ μοῦ εἰπῇ ὅτι ἔχει μέσα εἰς τὴν καρδίαν της» — ὁ Μπαρόμπα Δινάρδος, ὁ ὁποῖος φρονεῖ ὅτι ἡ κωφότης ὄχι μόνον δὲν εἶνε ἡ μεγαλύτερη δυστυχία, ἀλλ' ἀποβαίνει κάποτε κ' εὐεργητικὴ καὶ ἀναφέρει τὸ παράδειγμα ἐνός σοφοῦ κωφοῦ, ὁ ὁποῖος «ὅταν ἡ συνδιάλεξις ἦτο ἐνδιαφέρουσα, ἔθετε τὸ ἀκουστικόν κέρας καὶ ἤκουεν» ὅταν δὲ ἦτο ἐνοχλητικὴ καὶ φλύαρος, κατέβαλε τὸ κέρας καὶ δὲν ἦτο ὑποχρεωμένος νὰκούῃ» — ὁ Κοσκινός ὁ ὁποῖος μὲν εἶπε, ὁ ὁποῖος φρονεῖ ὅτι ὁ τυφλὸς αἶνε ζωντανός, ἀλλ' εὐδρίσκειται μετὰ τῶν τεθνεώτων, ἐνῶ ὁ κωφός, ὄχι μόνον ἔχει τὸ εὐτύχημα νὰ βλέπῃ τοὺς προσφιλῆς του, ἀλλὰ καὶ νὰ συνεννοῖται μετ' αὐτῶν εἴτε διὰ νευμάτων

εἶτε διὰ τῆς γραφῆς, ὅπως ἔκαμνεν ἡ κυρία Φάγγ εἰς τὴν «Αἰμιλίαν Χώδ», τὸ μυθιστόρημα, τὸ ὁποῖον ἐδημοσίευσαν πέρυσιν. — ὁ Κρόταλος, ὁ ὁποῖος εἶπε διὰ τὸν τυφλὸν ὅτι, «οὕτε νάναγνώσθι δύναται, οὕτε νά βαδίσῃ καν, χωρὶς νά διατρέχῃ τὸν κίνδυνον νά ἰδῇ τὴν κεφαλὴν τοῦ προσκρούσαντος κατὰ τοῖχον» — ἡ Μανταρινοφάγος, ἡ ὁποία ἐπῆγεν εἰς ἐνὸς κωφοῦ, διὰ νά τον ἐρωτήσῃ περὶ τῆς συμφορᾶς του, ἀλλ' ἦτο σκοτάδι, κ' ἐσκόνταφεν εἰς τὸ χαλί, κ' ἔπεσε, καὶ ὁ κωφὸς τῆς εἶπε «τύφλα», καὶ τότε ἐννεύσε τὸσον καλὰ ποῖα δυστυχία εἶνε μεγαλύτερα, ὥστε ἔκρινε περὶ τὸν νά ἐρωτήσῃ τὸν κωφόν (μὰ θὰ τὴν ἄκουε;) — ἡ Δρῦς τοῦ Κάμπου, ἡ ὁποία εἶχε μάμμηνη τυφλὴν εἴκοσι χρόνια, πούτους ἔλεγε πάντα «ἀχ, παιδιὰ μου! ζωντανὴ εἶμαι καὶ θαμμένη στὸ μνημῆμά μου!» — ἡ Παπαρούνα τῶν Ἀγρῶν, ἡ ὁποία εἶπεν ὅτι ὁ τυφλὸς «δὲν εἰμπορεῖ νά βλέπῃ τὴν ἀνοιξιν, ὅταν ὅλα τὰ δένδρα εἶνε ἀνθισμένα, καὶ διάφορα ἄλλα ὠραῖα πράγματα» — ἡ Νηνεμία, ὁ Κόροβαίολος Ἐκτωρ, ἡ Μίς Δόξα κα, ὁ Ἐφθόος τῶν Ἀντικυθέρων, ἡ Βροντὴ τοῦ Διδὸς (ἡ ὁποία ἤκουσε κάποτε ἕνα κωφὸν νά λέγῃ «ἀφότου ἐκουράθηκα ἡύρα τὴν ἡσυχία μου») — ἡ Ἀλεξάνδρα Κ. Γεωργιάδου, τὸ Πτερὸν τῆς Μελλίσσης, ὁ Θεοδόσιος Βενετᾶτου, τὸ Ἰλίου Μέλαθρον ὁ Ἡλεκτρικὸς Σπινθῆρ (ὁ ὁποῖος, ἀν ἐπρόκειτο νά ἐκλέξῃ μεταξὺ τῶν δύο δυστυχῶν, θὰ ἐπρωτιμῶσε νάποθάνῃ παρὰ νά ἐκλέξῃ) — ἡ Κυρία μετὰ Κ. α. (ἡ ὁποία ἤκουσεν ὅτι οἱ κωφοὶ ἐννοοῦν τὰς λέξεις ἀπὸ τὴν κίνησιν τῶν χειλέων) — τὸ Λεσβιακὸν Ἀνθος, ὁ Νεαρὸς Ἡθοποιός, τὸ Ἐλατον τοῦ Αἴνου, τὸ Λουλουδιτῆς Καρδιάς, ἡ Βοσκοπούλα τοῦ Μικροῦ Αἴμου, (ἡ ὁποία θεωρεῖ τὸν τυφλὸν προσωποποίησιν τοῦ μυθολογικοῦ Ταντάλου) — ὁ Ναυαγὸς τῆς Κυνοθίας, ὁ Μαγικὸς Δύχνος (ὁ ὁποῖος ἀνεφώνησε: Θεέ μου! φύλαττε ἡμᾶς ἀπὸ τῆς δυστυχίας ταύτης!) — τὸ Τέκνον τῶν Βράχων, τὸ Πεπρωμένον, τὸ Ἀνθος τοῦ Σολωμοῦ (μὲ τὴν ἐρρωτάτην παρατήρησιν, ὅτι ὁ ἐκ γενετῆς τυφλὸς εἶνε ὀλιγώτερον δυστυχὴς ἐκείνου, ὁ ὁποῖος ἀφοῦ ἐγεύθη τὰς καλλονὰς τῆς φύσεως, εὗρεθῃ μετὰ ταῦτα εἰς τὸ αἰώνιον σκότος) — τὸ Δάσος Φοινίκων (αὐτὸς εἶχεν ἕνα θεῖον διδάσκαλον, ὁ ὁποῖος ἐτυφλώθη καὶ ἐνεκα τούτου ἔχασε τὴν θέσιν καὶ τὸν μισθὸν του) — ὁ Κυπριακὸς Ἀστήρ, ἡ Κάκλια, ὁ Μενελίξ, ὁ Ὁλυμπος (εἰς τὸν ὁποῖον εἶπε μία γάτα, σοφὴ ὅσον ἡ Πίσσα μου, ὅτι καλλίτερα νάχη τὰ ματάκια τῆς παρὰ ταυτιά της... διὰ τὸ πιάσιμο τῶν ποντικῶν) — ἡ Στρίγγλα (μὰς διηγῆθη ὅτι εἶδε μίαν ἡμέραν ἕνα τυφλόν, τὸν ὁποῖον παρ' ὀλίγον νά πλακώσῃ ὁ τροχόδρομος) — ὁ Ἐλλήν Ἀθλητῆς, ὁ Ἀριεὶς, ἡ Ἀσπίς τῆς Ἀθηνᾶς, ὁ Δάτρης τῆς Δήμητρος (ὁ πενθυμίας, ὅτι ὅταν ὁ τυφλὸς εἶνε καὶ ἀπαίδευτος, τότε εἶνε δύο φορές τυφλός) — ὁ Αἶας Μαστιγοφόρος, (ἰσχυρισθεὶς ὅτι ὁ μὲν τυφλὸς χάνει αὐτὰ τὰ δημιουργήματα τοῦ Θεοῦ, ὁ δὲ κωφὸς μόνον τὰ δημιουργήματα τῶν δημιουργημάτων, δηλαδὴ μουσικὴν, ἄσμα, ἐμιλίαν, κτλ.) — τὸ Ψηλὸ Κυπαρισσάκι, ἡ Ἰδιότροπος Νεάνις, ἡ Μυστηριώδης Φύσις, ὁ Ἐλλήν Σημαιοφόρος, καὶ ἄλλοι πολλοί.

Ὅλοι αὗτοι εἶχαν τὴν αὐτὴν ιδέαν καὶ ἐπάνω-κάτω τὰ ἴδια ἐπιχειρήματα. Καὶ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν, μεταξὺ τῶν μειονεκτημάτων τοῦ τυφλοῦ, ἀνέφεραν τὸ ὅτι αὐτὸς εἰμπορεῖ νάναγνώσκη καὶ τὴν Διάπλασιν.

Μετὰ τὸν Ἐλλήνα Σημαιοφόρον, ἐγίνε σιωπὴ. Καὶ ὁ μὲν εἰς τὸν ἐμίλον, εἰς τὸν ὁποῖον εἶχε δώσῃ τὸν λόγον, ἔμεναν ἀκούμια καμμιὰ δεκαπενταρία, οἱ ὁποῖοι δὲν εἶχαν ἐμιλήσῃ. Δὲν ἐβλεπα κανένα ἀπὸ αὐτοὺς νά προχωρῇ. Συνεννοοῦντο μεταξὺ τῶν διὰ ψιθυρισμῶν.

— Τί τρέχει; ἐρωτῶ. Δὲν θὰ μας τα πῆτε καὶ σῆς;
— Σῆς τάπαν ἄλλοι! ἀπήντησε μία εἰρωνικὴ φωνή.
— Τί θὰ πῇ αὐτό; Ἄν μας τάπαν ἄλλοι, δὲν σημαίνει ὅτι δὲν θὰ σὰς ἀκούσωμεν καὶ σῆς. Ἐμπρός.

Τότε μὲ θάρρος ἀπεσπάσθη ἀπὸ τὸν ἐμίλον ὁ Βαρδαλαμπόμπας.

— Ἀγαπητὴ Διάπλασις, μοῦ εἶπεν· ἀδύνατον νά ἐμιλήσωμεν τόσον συντόμως ὅσον τὸ ἔκαμαν οἱ προλαλήσαντες. Τὸ ψευδώνυμόν μου ἔχει νὰ φανῇ τρία χρόνια εἰς τὸ περιοδικόν μας... φαντάσου! Ἦλθα σήμερον νά λάβω μέρος εἰς τὴν ἹΕ Κυριακὴν. Ἐ, εἶνε δίκαιον νά τα πῶ τόσον σύντομα καὶ βιαστικά; δὲν πρέπει νά μου παραχωρηθῇ ὀλίγων στιγμῶν ἀκρόασις; Καὶ τὴν ἰδίαν γνώμην μαζί μου, ἔχουν καὶ οἱ λοιποί.

Ἐμειδίασα καὶ εἶπα:

— Μάλιστα· εἰμπορεῖτε νά τα πῆτε ἐκτενέστερα. Ἀλλὰ... ὅχι τόσον πολὺ, καὶ ἀπὸ τὸν ὅρον, νά πῆτε διαφορετικὰ ἀπὸ ἐκεῖνα ποῦ εἶπαν οἱ προηγούμενοι.

— Πάρε ἕνα ἄνθρωπον — ἤρχισε τότε ὁ Βαρδαλαμπόμπας, — καὶ κλεῖσέ τον μέσα εἰς ἕν ὑπόγειον, δέπου νάκούῃ ὅλα τὰ συμβαίνοντα εἰς τὸν ἐξω κόσμον, ἀλλὰ νά μὴν εἰμπορῇ νά τα βλέπῃ... Ὅποιος εἶνε τυφλὸς δὲν ζῇ παρὰ τυφλὴν ζωὴν, καὶ καλλίτερα νά μὴ ζῇ διόλου. Τί εἶνε ἡ βᾶσανος τοῦ Ταντάλου παραβαλλομένη πρὸς τὴν του τυφλοῦ;

— Στάσου! διέκοψα· πάλιν διὰ τὸν Τάνταλον; δὲν ἤκουσες πρὸ ὀλίγου τὴν Βοσκοπούλαν τοῦ Αἴμου, ἡ ὁποία τὸν ἀνέφερε; Δὲν ἐσυμφωνήσαμεν νά πῆς ἄλλα;

Πρὶν νάπαντήσῃ ὁ Βαρδαλαμπόμπας, ἐπετάχθηκε τὸ Ταπεινὸν Γίασεμί, διόλου ταπεινὸ αὐτὴν τὴν φορὰν.

— Ἐγὼ, εἶπε, θὰ σας διηγηθῶ κάτι νέον. Εἶδα ἕνα ὄνειρον. Ἐκαθήμεν, λέγει, εἰς τὸν ἐξώστην τῆς οἰκίας μου. Ἀπὸ τὸν δρόμον ἐπερνοῦσαν δύο ἄνθρωποι, τοὺς ὁποίους, λέγει, ἐγνώριζα τὸν ἕνα ὡς τυφλόν καὶ τὸν ἄλλον ὡς κωφόν. Συγχρόνως ἐπερνοῦσε καὶ μία ἄμαξα δρομαία. Τότε, ὁ μὲν τυφλὸς ἤκουσε τὸν κρότον τῆς ἁμάξης, ἀλλὰ, τυφλὸς ὢν, δὲν ἤξευρε ποῦ νά ὑπάγῃ. Ὁ κωφὸς ὅμως, ἐκ φόβου, ἔστρεψε τοὺς ὀφθαλμοὺς δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ, καὶ ἰδὼν τὴν ἁμάξαν παρεμέρισε. Ὁ τυφλὸς κατεπλακώθη ὑπὸ τῆς ἁμάξης, ὁ κωφὸς ἐσώθη. — λοιπὸν ὁ τυφλὸς εἶνε δυστυχέστερος.

— Κ' ἐγὼ νομίζω, εἶπε τότε ὁ Ἰππότης τοῦ Μεσαίωνος, ὅτι ὁ τυφλὸς εἶνε δυστυχέστερος, διότι ἡ δυστυχία τοῦ κωφοῦ μετριάζεται διὰ τῶν γραμμάτων. Εἰς τὴν ἐποχὴν μας, διὰ τῆς ἐξόχου ἐφευρέσεως τῆς διδασκαλίας τῶν γραμμάτων εἰς τοὺς κωφοὺς, ὀλίγον οὗτοι ὑποφέρουν, παραδείγματα χάριν ἡ κυρία Φάγγ τῆς... .

— Μὰ πάλιν ἡ κυρία Φάγγ; δὲν τὴν εἶπαμε; διέκοψα. Ἐπωφελήθη τῆς διακοπῆς, διὰ νάρχισῃ ἡ Κόρη τοῦ Αἰθέρος:

— Μετεβαίναμεν εἰς ἐκδρομὴν ἀνὰ τὰ ὠραῖα Τέμπη, ὅταν εἶδαμεν εἰς τὸν δρόμον ἕνα τυφλὸ παιδάκι, τὸ ὁποῖον ἐξέσχίζε τὴν καρδίαν τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὰς φωνὰς του: «Λυπηθῆτέ με! κόσμον ἀκούω καὶ κόσμον δὲ βλέπω!» Τὸ ἐλεήσωμεν κ' ἐπεράσαμεν... Ἦμεθα πλέον εἰς τὰ θαυμάσια Τέμπη, καὶ μολοντοῦτο δὲν ἡχαιστοῦμεν πολὺ, διότι ὁ νοῦς μου ἦτο εἰς τὸ τυφλὸ παιδάκι. Κ' ἐσυλλογίζομην: Ἦμεῖς ποῦ δὲν ἔχομεν κανὲν σωματικὸν ἐλάττωμα, καὶ μολαταῦτα ἔρχονται στιγμαὶ καθ' ἃς παραπονούμεθα κατὰ τῆς τύχης μας. Τί νά εἶπουν αὐτοὶ οἱ δυστυχεῖς, οἱ ὁποῖοι ἐγεννήθησαν χωρὶς νά ἔχουν καν τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ ἰδοῦν ποτὲ τὸ λαμπρὸν φῶς τοῦ ἡλίου!

— Ἀ! ὠραῖα τὰ εἶπες, Κόρη τοῦ Αἰθέρος, μόνον ποῦ ξαναεἶπες «κόσμον ἀκούω καὶ κόσμον δὲ βλέπω.» Ἄλλος!

— Ἐγὼ θὰ σας ἐξημολογηθῶ μίαν παιδικὴν ἁμαρτίαν μου, εἶπεν ὁ Πίθηκος τοῦ Βοργέου. Μίαν φορὰν ἔκαμα ἕνα δυστυχῇ τυφλόν νά πῆσῃ σὲ μὴ σκὰφη γιάττη νερό. Ἐ, ἂν ἦτο κωφὸς θὰ το ἐπάθαινε αὐτό; καὶ θὰ ἐλάβαν καὶ ἐγὼ τὰ ἐπιχειρήματα τῆς κακίας μου διὰ τῆς κυρίας Βέργας, χειραγωγουμένης ὑπὸ τοῦ μπαμπᾶ;

— Ὁχι· βέβαια! κ' ἐκεῖνος θὰ ἦτο εὐτυχέστερος... καὶ σύ.

— Ἀχ! ἐστέναζε τότε ἡ Ζουλέϊκα. Οὕτε ἡλῖος ὑπάρχει διὰ τὸν τυφλόν, οὕτε πρόσωπον γλυκὺ μητρός, οὕτε καλλονὴν ἀνθῶν, οὕτε γαλανὸς οὐρανός... Τί πρὸς αὐτὸν ἂν ἀκούῃ τὰ γλυκὰ καὶ ἀθῶα κελαδῆματα τῶν πτηνῶν, ἀλλὰ δὲν βλέπει τὴν ἀνθοστεφανωμένην φύσιν, ἥτις τῷ προσμεριάζει;

— Τὰ ἴδια εἶπαν καὶ πολλοὶ ἄλλοι, μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι σύ, Ζουλέϊκα, τὰ λέγεις κομψότερα. Ἐ, τί νέα, Γάτε τῆς Ἀνατολῆς;

— Μὴν τα ρωτᾶτε! Μία χήρα δὲν εἶχεν ἡ δυστυχὴς παρὰ ἕνα υἱόν. Τὸν ἐχωρίσθη... τὸν ἔστειλε νά σπουδᾷ... Χρόνια τὸν εἶχεν εἰς τὰ ξένα. Κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἀπουσίας του, ἡ χήρα ἔπαθεν ἀπὸ καταρράκτην καὶ ἐτυφλώθη. Κ' ἐνῶ τὸν ἐπερίμενε τόσον καιρὸν, ἐνῶ δὲν ἐβλεπε

τὴν ὄψιν ποτὲ νά τον ἰδῇ, ἤλθεν ὁ υἱὸς τῆς, τὸν ἐνήγαλίσθη, ἀλλὰ... πῶς νά τον ἰδῇ! Ἡ δυστυχὴς! Ἐνόμιζεν ὅτι ἦτο μακρὰν του, εἰς βαθύτατον σκότος, ἐνῶ τὸν εἶχε εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς! Ἐμυδοῦσεν ἀπὸ τὴν ἀπελπισίαν τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς τῆς καὶ ἔλεγε: «Θεέ μου! μιά, μιά μόνον στιγμὴ ἄς τον ἐβλεπα καὶ ἄς ἀπέθνησκα!» Ὡ, δὲν εἰξέρω ἂν κωφὸς θὰ ὑπέφερε τόσον.

— Οὕτε κ' ἐγὼ, Γάτε τῆς Ἀνατολῆς. Εἶμαι βεβαία, ὅτι τὸ ἴδιον φρονεῖ καὶ ὁ Ἰππότης τοῦ Πηλίου, ποῦ στέκεται στὸ πλάϊ σου.

— Βεβαίωτατα! Θὰ σας διηγηθῶ μάλιστα μίαν ἱστορίαν, πῶς τραγικὴν· σωστὸν μυθιστόρημα.

Καὶ διηγῆθη τὴν ἱστορίαν τοῦ Ἰππότης τοῦ Πηλίου, πολὺ μακρινὴν καὶ πολὺ τραγικὴν, περὶ ἐνὸς ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος εἶχε χαθῇ ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς του, καὶ ἀνευρεθῇ αἰφνης εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ του καὶ ἐνὸς πιστοῦ φίλου του, ἀλλὰ εἶνε μίαν τρώγλην. Ἐπειροῦς, ἀμπωχὸς, τυφλός! Τί φοβερά ἀναγνώρισις! — Περνοῦσαν τραγικὴν ἱστορίαν διηγῆθη καὶ ὁ Λίθος Σισύφου, περὶ πτωχοῦ ξυλοκόπου, μὲ πέντε παιδιά, ὁ ὁποῖος ἔξαφνα ἐτυφλώθη... καὶ μὴν ἐρωτᾶτε πλέον τὴν δυστυχίαν του! — Ἡ δὲ Ἀργοναυτικὴ Ἐκστρατεία, εἰς τὴν ὁποίαν ἀρέσουν τὰ ζωολογικὰ διηγήματα, μὰς διηγῆθη, ἐπίσης διὰ μακρῶν, τοὺς σπαρχιμοὺς καὶ τὰ βάσανα μιᾶς Κλώσσης τυφλῆς, ἡ ὁποία δὲν ἠμποροῦσε νάναθρέψῃ τοὺς νεοσσούς της, καὶ ἡ ἀγωνία τῆς ἦτο φοβερά. Ἀπὸ τὰ τρία αὐτὰ διηγήματα, τὸ τελευταῖον μὰς ἔκαμε τὴν μεγαλύτεραν ἐντύπωσιν διὰ τὴν πρωτοτυπίαν καὶ τὴν ζωηρότητα τῆς περιγραφῆς· τόσον ὥστε ἐξέχασαμεν καὶ τὴν πολυλογίαν.

Συντομώτερα κάπως, ὁ Βοσκὸς τῶν Ἀλπεων μὰς ἐμιλήσε περὶ ἐνὸς τυφλοῦ πλουσιῦ, ὁ ὁποῖος ἔπεσεν εἰς ἕνα βάλτον κ' ἐπνίγη, πρὶν μάλιστα κάμῃ τὴν διχθήκην του, — ἀδιάθετος (!) καθὼς λέγουσιν οἱ νομικοί, — ὥστε μερικαὶ πτωχότατοι οἰκογενεῖαι, τὰς ὁποίας ἐπροστάτευεν, εὗρεθσαν ἔξαφνα χωρὶς στήριγμα. Ἐπίσης καὶ ὁ Ἀετὸς τῆς Ἐρήμου, περὶ ἐνὸς μικροῦ παιδιοῦ, τυφλοῦ ἐκ γενετῆς, τὸ ὁποῖον ἐγνώρισε κάποτε εἰς μίαν ἐξοχικὴν

ἐπαυλιν τοῦ Βώλου, κ' ἐσπαράχθη ἡ καρδιά του ὅταν τὸ ἤκουσε νά φωνάζῃ: «Ἀχ, Θεέ μου! δόσε μου τὰ ματάκια μου ἢ πάρε με!» Καὶ τέλος τὸ Κόκκινον Κρίνον διηγῆθη τὴν ἱστορίαν ἐνὸς χημικοῦ, ὁ ὁποῖος, ἔταν ἦτο ἀκόμη νέος καὶ εἰργάζετο εἰς τὸ Χημεῖον, ἐτυφλώθη ἀπὸ μίαν ἐκρηξιν. Ὁ χημικὸς εἶχε σύζυγον κωφὴν καὶ υἱὸν χωλόν... Τί δυστυχὴς οἰκογένεια! Καὶ πρὸς ἐπίμετρον τῆς δυστυχίας, ὁ τυφλὸς ἐπαπατάτησε μίαν ἡμέραν καὶ ἔπεσεν ἀπὸ τὴν κλίμακα, καὶ πολλοὺς μῆνας ἠναγκάσθη νά μείνῃ κλινήρης.

— Ἡ σειρά μου τώρα! ἐφώνησεν ὁ Νυκτοκόραξ, ἀφοῦ ἐτελείωσαν τὰ διηγήματα. — Ἐγὼ... ἀπεφάσισα νά κάμω δοκιμὰς μόνος μου. Λοιπόν, ἐκλείσθηκα σὲ μιά μεγάλην αἴθουσαν, γεμάτην ἀπὸ ἐμπόδια, ἔδεσα τὰ μάτια μου καὶ ἄρχισα νά περιπατῶ... Ἐξαφνα μπλάφ! πίπτω κάτω πρηνηδὸν καὶ μετωπηδόν... Τὸ κουτέλιό μου ἐκτύπησε σ' ἕνα στύλον κ' ἔκαμε ἕνα μώλωπα ἀρκετὰ παχύν, διὰ νά με διδάξῃ εἰς ποῖον βαθμὸν δυστυχίας εὐρίσκεται ὁ τυφλός. Ἐννοεῖται, ὅτι ἐγκατέλειπα τὸ πείραμα τοῦ κωφοῦ, διὰ νά φροντίσω περὶ τῆς ἐπιδέσεως τοῦ διδακτικοῦ μώλωπος.

Ἐγελάσαμεν ὅλοι μὲ τὸ πάθημα τοῦ Νυκτοκόρακος κ' ἐστρέψαμεν τὰ μάτια πρὸς τὴν Ἀθῶαν Καρδίαν, ἡ ὁποία ἐπροχώρησε, ἐβῆσεν ὀλίγον καὶ ἡτοιμάσθη νά ἐμιλήσῃ.

— Τί σημαίνει αὐτὸς ὁ βήχας; ἡρώτησα.

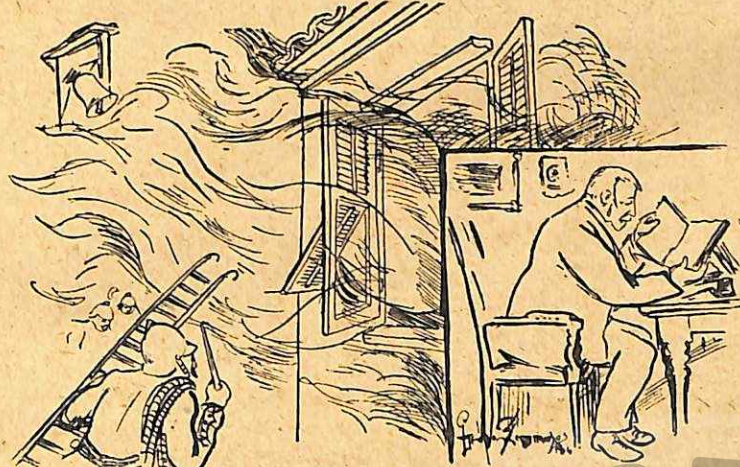
— Σημαίνει ὅτι ἔχω ἀπόφασιν νά τα πῶ διεξοδικῶς... διεξοδικώτερα ἀπ' ὀλοῦς. Ἄν με διακόψῃς, ἀγαπητὴ μου Διάπλασις, θὰ παύσω ἀμέσως καὶ θὰ φύγω.

— Καλά, καλά... Ἀρχίτε... Ἄν πῆς ἐνδιαφέροντα πράγματα, δὲν θὰ σε διακόψῃ κανεὶς.

Καὶ ἡ Ἀθῶα Καρδία ἤρχισε.

Πραγματικῶς, τὰ ἔλεγε τόσον εὐμορφά, ὥστε τὴν ἄριστα νά προχωρήσῃ καὶ νά τελειώσῃ. Ἰδοὺ αὐτολεξεῖ τί μοι εἶπε: «Χθὲς εἶχα καθίσθαι διὰ νά γράψω τὴν ἀπάντησίν μου. Ἀλλὰ ποῦ, τίποτε!... δὲν ἠμποροῦσα νά συλλογισθῶ! ἕνας λήθαργός με εἶχε καταλάβῃ. Ἐξαφνα, ἐνῶ ἀκουμβισμένη στὸ χέρι μου, ἐσυλλογίζομην ἀκόμα, αἰσθάνομαι τὴν καρδίαν μου νά κινῆται, ἡ μᾶλλον νά κατέρχεται! Ἀλλὰ ποῦ;... ἄδελον! Κατήρχετο ἔτσι κανονικὰ ἐπὶ ἐν τέταρτον τῆς ὥρας, ὅταν ἔξαφνα σταματᾷ... Μόλις συνῆλθα ἀπὸ τὴν μυστηριώδη ἐκείνην κατάστασιν, καὶ ἀκούω γύρω μου θόρυβον, φωνάς, τραγοῦδια, ἁμάξια νά τρέχουν καὶ χίλια δύο ἄλλα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἠμποροῦσε κανεὶς κάλλιστα νά ἐννοήσῃ, ὅτι εὐρίσκετο σ' ὅσον πλέον ζωήρον καὶ θορυβώδες μέρος. Τρέβω τὰ μάτια μου διὰ νά ἰδῶ ποῖοι οἱ ἀποτελεστικὲς δυνάμεις ἐκείνου τοῦ πανδαμόνιου, ἀλλὰ... τίποτε! Ἐνα μαῦρο σύννεφο τὰ εἶχε ὅλα σκεπᾶσθαι! Ἦκουα, ἀλλὰ δὲν ἐβλεπα ἄλλο ἀπὸ μαυρίαν!

«Ἀρχίσα νά τρέμω ἀπὸ τὸν φόβον μου, ἐνόμισα ὅτι εὐρίσκομαι εἰς τὰ σκοτεινότερα βάθη τοῦ ἄδου, καὶ ἐνι μυστηριώδῃ ἐκείνῳ θόρυβον! Ἀλλ' ἐνῶ κατεχόμεν ἀπὸ τὰ δεισιδαίμονα αὐτὰ αἰσθήματα, μὴ γνωστῇ φωνῇ, φωνῇ φίλης μου, μὲ πλησιάζει: «Καλὲ τί κάθουσαι μόνη; σήμερον ποῦ ὅλοι χαίρονται, εὐθυμοῦν, διτσεδεάζουν, σὺ κάθουσαι μὲ σταυρωμένα χέρια; ἔλα πάμε μαζί, τί περιμένεις;»

«Ἐκάθητο μακαρίως ἀναγινώσκων.» (Σελ. 101, στήλ. α'.)

«—Αχ! δὲν βλέπω, δὲν βλέπω!» τῆς λέγω μεσπαρτικῇ φωνῇ· «τί εἶνε σήμερα καὶ διασκεδάζουν ὅλοι;»

«Μπῆ! σὲ καλὸ σου, ἀπονηρῆς δὲν εἶνε; τώρα νά, θά περάσῃ καὶ ὁ καρνάβαλος. Αὐτὴ τῇ στιγμῇ ἔλαβα καὶ τὴν Διάπλასιν· ἔχεις ἐξή εὐσημα ὅστιν Ἀλληλογραφίαν! ἐράβεύθης ὅτῳ Ἐσπαθώμα! ἐγὼ ἂν ἤμουν ὅστιν θείῳ σου θά πηδοῦσα ἀπὸ τὴν χαράν μου, καὶ σὺ κάθουσαι σὰν χαλὴ;»

«—Αχ, τῆς λέγω. Μὰ ἀφοῦ δὲν τὰ βλέπω ὅλ' αὐτά, τί τὰ θέλω;» Καὶ ἄρπαξα τὸ φύλλον σου καὶ το φιλοῦσα με λυγμούς καὶ με ἀπελπισίαν.

«—Μὰ τί ἔχεις λοιπόν; μ' ἐρωτᾷ συγκεκινημένη ἡ φωνὴ τῆς φίλης μου.

«Ἦνε «τυφλὴ» ἀκούεται ἀπαντῶσα ἀγρίως μία ἄλλη φωνή. Καὶ πρὶν ἀκούσω καλὰ αὐτὰ τὰ λόγια, αἰσθάνθηκα ἕνα βαρὺ χέρι νὰ με τραβᾷ!

«Ποῦ με πάτε;» ἤρώτησα.

«Οὐδεμία ἀπάντησις. Ἀλλὰ· Ἡ κυρία Φάγγ εἰς τὴν Αἰμυλίαν Χώβ.» (Σελ. 102)

μετὰ μεγαλητέρως ταχύτητος μ' ἔσυρε τὸ μυστηριώδες χέρι. Ἀφοῦ ἐπερπατήσαμε μισὴν ὥρα σχεδόν, ὁ ὁδηγός μου ἐστάθη καὶ με φωνὴν μᾶλλον γλυκεῖαν μὲ λέγει: «Ἐδῶ εὐρισκόμεθα πρὸ μιᾶς θύρας, τὴν ὁποίαν ἂν ἀνοίξω θά φύγῃ τὸ σκότος ἀπὸ τὰ μάτια σου καὶ θά εὐρεθῇς εἰς τὸν κόσμον πού εὐρίσκειτο πρῶτα, δηλαδή πρὶν τυφλωθῇς! — Ὡ, ναί, ναί, σωτήρᾳ μου! ἀνέκραξα. — Στάσου, μὲ λέγει, πρέπει πρῶτα νὰ δεχθῇς ἕνα ὄρον πού θά σου πῶ: Νὰ μὲν, ἔταν ἀνοίξω τὴν θύραν, θά ἰδῇς τὸ φῶς τοῦ ἡλίου, ἀλλὰ θά σου συμβῇ ἄλλο τι κακόν. Δέχεσαι; — Ὡ ναί, ναί! ἀνέκραξα πάλιν ἐγὼ, ὅποιονδὴ ποτε καὶ ἂν εἶνε τὸ κακόν πού θά μου συμβῇ, πάντα θά εἶνε μικρότερον τῆς τυραννίας ὅπου εὐρίσκειται τώρα!» Ἀφοῦ ἔπαυσα νὰ ἐμιλῶ, ἕνας ὑπόκωφος τριγμὸς ἠκούσθη, καὶ μία βριεῖα σιδερένια θύρα ἠνοίχθη διόπλατα. Ὅπῃ ἐκπληγξίς μ' ἐπερίμεναν ἐκεῖ! Εὐρέθην στήν θέσιν πού εὐρισκόμην πρὶν, εἶδα ὅλα ἐκεῖνα πού ἤκουα καὶ δὲν ἔδλεπα: Εἶδα παραλάνοντα τὸν τρελλὸν καρνάβαλον, εἶδα ἀνθρώπους μασκαρευμένους, εἶδα ἀμάξια τρέχοντα, βροχὴν ἀπὸ καμφετί, τὴν φίλην μου μετὰ τὴν Διάπλასιν νὰ μευ δεικνύῃ—καὶ νὰ τὰ βλέπω τὰ εὐσημα καὶ τὸ βραβεῖόν μου! Ἀλλὰ... διατὶ αὐτὴ ἡ σιωπὴ; ἡ πομπὴ τοῦ καρναβάλου ἡ συνήθως τόσον θρυβώδης καὶ τρελλή, διήρχετο με νεκρικὴν σιγὴν, τὰ ἀμάξια ἔτρεχαν χωρὶς νὰ ἀκούωνται, ἡ φίλη μου ἤνοιγε τὸ στόμα της χωρὶς νὰ ἐμιλῇ!

«Ἐνῶ εὐρισκόμεν βυθισμένη εἰς βαθεῖαν σκέψιν, ὅπως λύσω τὸ νέον αὐτὸ μυστήριον, ἕνα χέρι διευθυνόμενον ἐκ τῶν ὀπισθεν, μοὶ ἐδείκνυε κατὰ μέγαν γράμμα, γραμμὴν εἰς ἕνα κομμάτι χαρτί, καὶ τὰ ὅποια ἔλεγε: «Εἶσαι κωφὴ» εἶμαι ὁ ὁδηγός καὶ σωτήρ σου!» Ἐστρεψα ἀμέσως, διὰ νὰ γνωρίσω τὸν ὄντως σωτήρᾳ μου, ἀλλὰ μόλις τον εἶδα, ἐκλείσθη ὀπισθεν τῆς σιδερένιας θύρας καὶ με ἄρτισε καταλυπημένην πού δὲν ἐπρόφρασα νὰ τὴν εὐχαριστήσω διὰ τὴν θέσιν πού μου ἔξωσε, τὴν ἀσυγκρίτως καλὴν

τέραν τῆς πρώτης. Ἐκ τοῦ ὀλίγου ὅμως πού τον εἶδα, μοὶ ἐφάνη ὅτι ὠμοίως καταπληκτικῶς τοῦ Ἀναγία!

«Ἀρχισα ἐν τούτοις νὰ περιφέρωμαι ἀνὰ τὴν πέλιν, σταν ἔξωφνα ἕνας τυφλός, — πού δὲν ἔβλεπε καὶ δὲν με εἶδε, σταν κρούσθη ἐπάνω μου, — πού δὲν ἤκουα καὶ δὲν ἤκουσα τὰ βήματά του, — καὶ ἔπρεσε κάτω ὁ δυστυχής· ἔσπευσα νὰ τον σηκώσω. ἀλλ' ἀπὸ τὸ βάρος του ἐλιποθύμησα καί... πάρε με κάτω!

«... Ὅταν ἄνοιξα τὰ μάτια μου, εὐρέθην εἰς τὸ δωμάτιόν μου, πετμένη ἀπὸ τὴν καρίκλαν εἰς τὴν ὁποίαν ἀπεκοιμήθη, ἐνῶ ἐσυλλογιζόμην τί νὰ σου γράψω δι' ἀπάντησιν.»

Ζωηρὰ χειροκροτήματα ἐκόλυψαν τὰς τελευταῖας λέξεις τῆς Ἀθώας Καρδίας. «Ὅλοι οἱ ἐμιλοῖ ἐχειροκροτοῦσιν. Ἀκόμη κ' ἐκεῖνοι πού τους εἶχε διακόψῃ. Κανείς δὲν ἐξήλεψε, κανείς δὲν δυσηροστήθη διὰ τὸ προνόμιόν πού ἔδωκε εἰς τὴν Ἀθώαν Καρδίαν. Ὅλοι ἀνεγνώρισαν οἱ τῆς ἄξιζε. Τί καλὰ παιδιά!

— Τώρα, εἶπα, ἄς γίνῃ, ἐλίγων λεπτῶν δικηκπὴ. Θά μου ἐπιτρέψετε νὰ πάρω ἀκόμη ἕνα τσάι... Ἦθελον πολὺ νὰ προσφέρω καὶ εἰς σὰς... ἀλλὰ, δυστυχῶς, δὲν μου περισσεύουν φλυτζάνια.

Κ' ἐνῶ ἔπινα τὸ δεύτερο τσάι, ἐσυλλογιζόμουν: Ἀρά γε θάπαντήσῃ κανένας ἄλλος καλλίτερα ἀπὸ τὴν Ἀθώαν Καρδίαν; Ἀμριβάλλω...

— Ἐμπρός, εἶπα· ἔχει τὸν λόγον ὁ μεσιανὸς ὄμιλος. Ὅσοι δὲν εἶπαν, νὰ ποῦν.

Πρώτη ἐπρέβαλεν ἡ Ἀνδρεία Σουλιώτις:

— Τί νὰ σὰς πῶ! Καὶ τὰ δύο μοῦ φαίνονται κακὰ καὶ ὀλέθρια. Καὶ ἂν ἤρχετο κανείς τὴν Πρωτοχρονιὰ νὰ μου πῇ: «Τί θέλεις, παιδάκι μου, νὰ σου χρίσω: τύφλα ἢ κουφαμίξα; — Ὡ, σὰς εὐχαριστῶ πολὺ, κύριε, θά του ἀπαντοῦσα· ἕνα μπισκοτάκι μὲ ἄρκει.»

Ἐπειτα ὁ μικρούλης Μιθριδάτης διηγῆθη τὰ ἑξῆς:

— Δὲν εἶνε πολὺς καιρός, πού ἔτυχε νὰ εὐρεθῶ με τοὺς γονεῖς μου εἰς μίαν οἰκογενειακὴν συναναστροφὴν. Ἐκεῖ ἦτο καὶ ἕνας τυφλός. Ὁμιλοῦσεν, ἐγελοῦσε με τοὺς ἄλλους, ἀλλ' ἐμὲ ἡ καρδιά μου ἐβράγιζε κάθε φορὰν πού ἀντίκρουζα τὰ σβυσμένα του, τὰ ἄφωτα μάτια. Καὶ ἔλεγα: τί κακόν! τί λυπηρόν! Ἐν τῷ με-

ταξὺ με πορεκόλεσαν νὰ παγγεῖλω κανένα ποῖμα τῆς Διαπλάσεως. «Ναί, παιδί μου, εἶπε καὶ ὁ τυφλός, πές μας κανένα εὐμορρο, νὰκούσωμε. Εἶπα τὴν «Ἐλεημοσύνη». Εἰς τὸ δάστημα τῆς ἀπαγγελίας μου ὅλοι μ' ἐκύτταζαν, ἐκτὸς τοῦ τυφλοῦ. Καὶ ἔλεγα: «Τί δυστυχής!» Ἀλλὰ καὶ ὁ τυφλός ἤκουε με προσοχὴν καὶ με συγκίνησιν, καὶ ὅταν ἐτελείωσα, μοὶ εἶπε καὶ αὐτὸς πολλὰ εὖγε ἔπως ὅλοι. Μόνον μίαν κυρία δὲν μου εἶπε τίποτε, δὲν ἔδειξε τὴν παραμικρὰν συγκίνησιν. Ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ἕως τὸ τέλος, ἐγελοῦσε βλανωδῶς καὶ ἔπαιζε με διὰφορα ἐπὶ τῆς τραπέζης ἀντικείμενα. Τί ἀναισθησίς!... Ἐρωτῶ τὴν μητέρα μου καὶ μαθαίνω ὅτι ἡ κυρία ἐκεῖνη ἦτο κωφὴ. Ὡ, τότε μοὶ ἐφάνη δυστυχέστερα καὶ αὐτοῦ τοῦ τυφλοῦ. Ἐδάκρυσα καὶ παρεκάλεσα τὸν Θεὸν νὰ-

«Ἐστὶ τοὺς εἶδα μίαν μέραν» (Σελ. 105, σ. ἡλ. 6'.)

νακουρίζῃ ὅλας τὰς δυστυχίας. . . . Φαίνεται ὅτι αἱ περιστάσεις εἰμποροῦν νὰ μὴς δῇουν πότε μὲν δυστυχέστερον τὴν τυφλὸν, πότε δὲ τὸν κωφόν.

— Πολὺ σωστὰ σκέπτεσαι, Μιθριδάτη. Ἀλλες!

Τότε ὠμίλησαν κατὰ σειράν: τὸ Σκαλιστήρι, τὸ ὁποῖον, ἂν μὲν ὁ τυφλός εἶνε ἐκ γενετῆς, θεωρεῖ δυστυχέστερον τὸν κωφόν, ἂν δ' ἐτυφλώθῃ κατόπιν, εἶνε ὁ δυστυχέστερος τῶν ἀνθρώπων. — ὁ Αἰμοσταγὴς Χρωστήρ, ὁ ὁποῖος θεωρεῖ καὶ τοὺς δύο ἐξίσου δυστυχεῖς — τὸ Ἐνδοξὸν Μεσολόγγιον, τὸ ὁποῖον φρονεῖ, ὅτι οἱ κωφοὶ ἐν ἑκ τῶν δύο μειονεκτικώτερον, πρέπει νὰ το ὑποξέουν ἀγογγύτως, με ὑπομονὴν καὶ με καρτερίαν, ἀφοῦ ἄλλως τε αὐδὲν κακὸν ἀμικτὸν καλοῦ. — ὁ Μαῦρος Ἀετός, καὶ αὐτὸς με ποῖημα, πού ἐτ. λείωσε παράξυνα ὡς ἑξῆς:

Κι' οἱ δύο ἀξιολύπητοι· πλὴν τί μπορεῖ νὰ γίνῃ;
Σ' ἐκείνους μόνον εἰμπορῶ νὰ πῶ τὴν συμβουλὴν μου:
Ὁ μὲν τυφλὸς μετὰ τὸν κωφὸν τὰ ὅσα ἀς διανεῖμῃ,
Ὁ δὲ κωφὸς ἀς πῇ ἑαυτὸν: Λάβε τὴν δρασίν μου.

ὁ Βασιλεὺς τῶν Μαύρων, ὁ ὁποῖος ἐξισώνει καὶ τοὺς δύο ἐπίσης ἀλλ' εἰς ἕνα μόνον πράγμα θεωρεῖ τὸν τυφλὸν εὐτυχέστερον τοῦ κωφοῦ, «ὅτι οὐδέποτε θά γνωρίσῃ τὸ ἀποτρόπαιον μνημὶά πού μας περιμένει» — ἡ Ἀῦρα τοῦ Πηλίου, τὰ ἴδια, διότι καὶ ὁ ἕνας εἰμπορεῖ νὰ καταπλακωθῇ ἀπὸ μίαν ἀμαξίαν ἐπειδὴ δὲν τὴν βλέπει, καὶ ὁ ἄλλος ἐπίσης ἐπειδὴ δὲν τὴν ἀκούει — τέλος ἡ Μαρία Ριχάρδου, ὁ Πιθηκάνθρωπος, ἡ Χαροῦμενη Καρδοῦλα, (καὶ αὐτὴ κάθε βριεῖ παρκαλεῖ τὸν Θεὸν εἰς τὴν προσοχὴν της νὰ φυλάξῃ, ὅλον τὸν κόσμον ἀπὸ τέτοις δυστυχίαις), ὁ Νιαγάρας (ὁ ὁποῖος, ὅταν εἶδε μίαν κηδεῖαν νέου εἰκοσιπενταετοῦς καὶ ἤκουσε τὴν ἀδελφὴν του νὰ κλαίῃ τὸ μόνον της στήριγμα, τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐπέθυμῃ νὰ ἦτο καὶ κωφὸς καὶ τυφλός) ὁ Γεώργιος Οἰκονομὸς πούλους, τὸ Ἀναμμένο Σπίρτο, κτλ. σύμφωνα ὅλοι, ὄχι μόνον κατὰ τὴν γνώμην, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν συντημίαν.

Ἐκτενέστερα κᾶπως μίς τα εἶπεν ὁ Μικρὸς Ἀβδηρίτης, ὁ ὁποῖος διηγῆθη θλιβερωτάτην ἱστορίαν κωφῆς μητρὸς, τῆς ὁποῖας ἐκάησαν τὰ μικρὰ τέκνα, παίζοντα με κυτίον σπέρτων, διότι ἡ δυστυχὴ δὲν ἤκουσε τὰς φωνὰς των. ὅταν ἀνεγλέχθησαν τὰ ἐνδύματά των, διὰ νὰ τρέξῃ καὶ νὰ σώσῃ — καὶ ὁ Ἀπόγονος τοῦ Νέστορος, πολὺ διεξοδικῶς αὐτὴς, ὁ ὁποῖος ἐβούλωσε πρῶτα τὰ αὐτιά του διὰ νὰ ἰδῇ τί ὑποφέρουν οἱ κωφοί, ἔπειτα ἔδωσε τὰ μάτια του διὰ νὰ ἰδῇ τί πάσχουν οἱ τυφλοί, καὶ μὴς διηγῆθη τὰς περιέργους ἐντυπώσεις του καὶ τὰς ἀφάνταστους περιπετείας του, καὶ κατέληξεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι καὶ αἱ δύο δυστυχίαι εἶνε μιγαλῆτεραι καὶ φοβρῶτεραι ἀφ' ὅσον τὰς ἐνόμιζε. Τέλος προσέθηκε ὅτι δὲν εἶχε καμμίαν ἐλπίδα βραβεῖου, διότι ἡ ὁμιλία του ἦτο πολὺ ἐκτενής, — διπλασία ἀπὸ τὴν ὁμιλίαν τῆς Ἀθώας Καρδίας, ἡ ὁποία ἦτο ἡ ἐκτενέστερα. Μὰ βέβαια, ὑπὸ τοιοῦτους ὅρους πολὺ δύσκολον εἶνε τὸ Βραβεῖον! Ἐμμένει ὁ Πρίγκιψ τῆς Ἐπιταλόφου, ὁ ὁποῖος

μ' ἐπλησίωσε με ὠραίαν συστολήν, διὰ νὰ μου δείξῃ ἕνα χαρτί.

— Τί εἶνε πάλι;

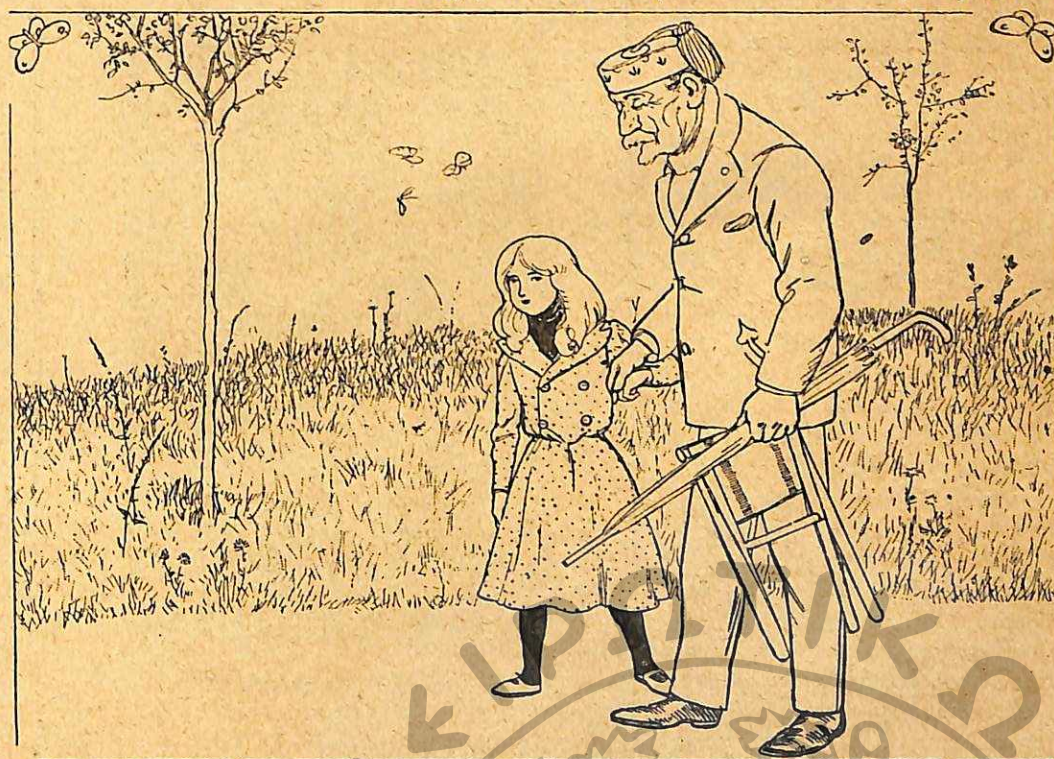
— Εἰκὼν. . . δὲν ξεῦρετε ὅτι ζωγραφίζω;

— Ἀ, ναί. . . καὶ ἄρκετὰ καλὰ. . . Ποιοὶ εἶνε αὐτοὶ πού περπατοῦν ἐπάνω εἰς τὴν γραμμὴν τοῦ σιδηροδρόμου; . . Δὲν βλέπουν τὴν ἀμαξοστοιχίαν πού ἐρχεται ἀπὸ πίσω των;

— Μὰ νά, εἶπεν ὁ Πρίγκιψ τῆς Ἐπιταλόφου· ὁ ἕνος εἶνε κωφός, ὁ ἄλλος εἶνε τυφλός. . . Ἐτσι τοὺς εἶδα μίαν μέραν, ἐπάνω στὴ γραμμὴ. . . Μοῦ φάνηκαν σὰν ἀδελφικὰ. . . Ὁ κωφὸς δὲν ἤκουε τὸν κίνδυνον καὶ δὲν ἐσυλλογίσθη νὰ γυρίσῃ ὀπίσω του. . . ὁ τυφλὸς δὲν τον ἔβλεπεν, ἴσως τον ἤκουεν· ἀλλὰ στηριζόμενος ἐπὶ τοῦ ἀδελφοῦ του, ἐνόμιζεν ὅτι ἦτο ἀσφαλής. . . Τέλος πάντων, ἂν δὲν ἔτρεχεν ἕνας ἀσυφύλαξ, με κίνδυνον τῆς ζωῆς του, νὰ τοὺς ἀπεμακρύνῃ ἀπὸ ἐκεῖ. ἡ ἀμαξοστοιχία θά τοὺς συνέτριβε. Δὲν εἶνε καὶ οἱ δύο ἀξιολύπητοι;

— Ναί· καὶ θά δώσω τὴν εἰκόνα σου εἰς τὸν ζωγράφον μου νὰ τὴν συμπληρώσῃ.

— Εὐχαριστῶ πολὺ, κυρία Διάπλασις. Ἀλήθεια, ἦθελον

«Ἐμὰ ἡ Ἀντιγόνη του.» (Σελ. 106, στήλ. α'.)

νὰ σὰς πῶ καὶ ἕνα ἄλλο. Ὅλα τὰ κατὰ φύλλον ἔσπαθώματὰ πού ἔχω χάμῃ, εἶνε ὑπὲρ ἐμοῦ καὶ ὄχι ὑπὲρ τοῦ Συλλόγου.

— Ἀ, σὲ παρκαλῶ! Αὐτὰ δὲν λέγονται τὴν Κυριακὴν. Αὐτὰ. . . γράφονται εἰς ἄλλο χαρτί. Τί σχέσιν ἔχουν τὰ ἔσπαθώματά σου με τοὺς τυφλοὺς καὶ με τοὺς κωφοὺς; Ἀλλὰ. . . ἐπαγορεύω. Ποιοὶ μένουν ἀκόμη; . . Ἐμπρός!

Ἐπροχώρησαν πέντε-ἑξὶ ἀπὸ τὸν ἀριστερὸν ὄμιλον.

— Μόνον σεῖς μένετε; . . Καλὰ τὰ καταφέραμεν. . . Λοιπόν, ἔχετε τὴν γνώμην ὅτι οἱ κωφοὶ εἶνε οἱ δυστυχέστεροι. Ἀλήθεια, Ἡρώτις τοῦ Ζαλόγγου;

— Μάλιστα. . . Ἀλλὰ νὰ σὰς πῶ τὴν ἀλήθειαν, ἡ γνώμη δὲν εἶνε ἐντελὴς ἰδική μου. Ἐχω ἕνα θεῖον κωφόν, ὁ ὁποῖος με διεβεβαίωσεν ὅτι ἡ δυστυχία του εἶνε ἡ μεγαλητέρα, καὶ μάλιστα μοῦ ἐπέβαλεν αὐτὴν τὴν ἀπάντησιν νὰ ζωῶ. Ἰσως, ἂν εἶχα θεῖον τυφλόν, ἡ ἀπάντησίς μου θά ἦτο διαφορετικὴ.

— Ἐγὼ ἔχω πλήρη τὴν πεποίθησιν, ὅτι ὁ κωφὸς εἶνε ὁ δυστυχέστερος, εἶπε τότε ὁ Ἀλκιεύς τοῦ Κραυσώδου.

το ς. Ένας τυφλός που ήξευρα εγώ, επρόσχε παρά πολύ, διέφευγεν όλους τους κινδύνους, και επιτέλους επήγεν εις ένα μοναστήρι και έγινε καλόγερος. Ένας κωφός έμωσ, ο έποιος, επειδή έβλεπεν, ήτο πλέον απρόσεκτος, ενάθησε μίαν ήμέραν εις ένα βράχον, κάτωθεν του οποίου είχαν βάλει φουρνέλο. Πού νάκούση το βάρδα φουρνέλο! Ο βράχος ανετινάχθη εις τόν αέρα, και ο κωφός... έφθασε στα σύννεφα.

— Κ' εγώ ξεύρω μιὰ τέτοια ιστορία, είπε το Έρυνθρον Ρόδον. Ένας κωφός χωρικός επήγαινε μιὰ μέρα καβάλλα. Είχε μαζί του ένα δέμα από άσπρα μάλλινα ύφασματα. Ένας βοσκός, που είχε χάσει ένα πρόβατο, ενόμισην από μακριά ότι τα άσπρα ύφασματα είναι το πρόβατο. Φωνάζει... ο κωφός μιλά... φεύγει πιδ γρήγορα. Ο βοσκός τον πέρνει τότε ασφαλώς δια κλέπτην, του ρίχνει μιὰ τουφεκιά και τον σκοτώνει. Θά το επάθαινε αν ήταν τυφλός;

— Όχι βέβαια! είπε τότε ή Πέτρα Σκανθάλου. Γι' αυτό και για πολλά άλλα μου φαίνονται ότι ο κωφός είναι δυστυχιστερος. Έχω πάππον τυφλόν, ο όποιος σάς βεβαιώ, ότι δεν είναι καθόλου, μα καθόλου δυστυχής. Είμαι ή Αντιγόνη του. Έγώ πάντοτε τον οδηγώ, όταν θέλη να περάση από δωμάτιον εις δωμάτιον, ή να καταβή εις τόν κήπον (διότι έξω πολύ σπανίως βγαίνει) Δεν φαντάζεσθε τί εύθυμος που είναι! Όμιλεί, γελά, αστειεύεται, και ή απόλαυσίς του είναι λά του διαβάζω την Διάπλασιν. Με λέγει βακτηρίαν του γήρατός του και με λατρεύει. Κ' εγώ επίσης. Έχω μίαν φίλην της όποιας ο πάππος είναι κωφός. Θεέ μου! τί μελαγχολικός που είναι, τί δυστυχής που φαίνεται! Με κανένα δεν όμιλεί, με κανένα δεν επικοινωνεί. Κλείνεται εις το δωμάτιόν του, διαβάζει μόνος του και έχει καταντήση μισάνθρωπος... Ω, αν θα κάμω κ' εγώ τα χρόνια του πάππου μου, και αν θα επρόκειτο να πληρώσω τόν φόρον της μακροζωίας με καμμίαν στέρησιν, θα παρακαλούσα τόν Θεόν να με στερήση τα μάτια, άλλ' όχι, ποτέ τα αυτιά. Θά είμαι εύτυχής και εύθυμη, σαν τόν παππού, και θα έχω κ' εγώ κανένα έγγονάκι, το όποϊον θα ονομάζω «βακτηρίαν του γήρατός μου».

Μας έκαμε μεγάλην εντύπωσιν ή απάντησις της Πέτρας Σκανθάλου. Πολύ αληθινή, πολύ ψυχολογημένη ή παρατήρησις της. Και δεν είξέρω διατί, — ίσως επειδή αι ώραιαι απαντήσεις είναι τελευταίαι, — ενόμισα ότι δεν ήτο άλλος να όμιλήση κ' έκαμα να σηκωθώ, δια ναποχαιρετήσω.

— Δεν θα μιλήσω λοιπόν κ' εγώ; είπεν ή Ζαππίς.

— Μπάρ! δεν όμιλήσες ακόμη;... Όρίστε, όρίστε!... Μά πως το κατάρθρωσες να μείνης τελευταία; Μήπως ενθυμήθης το ρητόν του Εύαγγελίου «και έσονται οι πρώτοι έσχατοι και οι έσχατοι πρώτοι;»...

— Ξεύρω κ' εγώ... απήντησεν ή Ζαππίς, κατακόκκινη.

— Άς είναι... λέγε μας.

Και ή Ζαππίς ήρχισε:

— «**Τυφλός**: Πόσον συμπαθής και αξιολύπητος είναι ο δυστυχισμένος τυφλός! Στο πρόσωπό του είναι ζωγραφισμένη πικρή και βαθειά ύπομονή, όσα βαθύ είναι και το σκοτάδι του! Όρες, ώρες τα νεκρά του μάτια, λέγεις, προσηλώνονται κάπου για μιὰ στιγμή. Τί να σκέπτεται άρά γι; Ίσως αναπολεί τας στιγμάς, κατά τας όποιας άλλοτε έδλεπε και αυτός τόν ήλιον, τήν θάλασσαν, τα δένδρα, τήν γήν... τα φίλτατά του πρόσωπα... Άλλ' ίσως και να τα βλέπη όλα αυτά πάλι, με τα μάτια της ψυχής του αυτήν τήν φοράν. Ποιός ξέρει;... Ίδού, ακούεσαι ή παρηγορητική φωνή του συνοδού του, ενώ τα πουλιά κελαϊδούν γλυκά-γλυκά. Πτωχός τυφλός! Σκιρτά γλυκύπικρον μειδίαμα φωτίζει το πρόσωπόν του. Η εύτυχία (εύτυχία τυφλού) του χαμογελά...» (Μετά μικράν παύσιν, εξακολουθεί:)

«**Κωφός**: Μελαγχολικός και βαθειά θλιμμένος πλανάται ο δυστυχής κωφός... Αυτός δεν έχει καμμιὰ συντροφιά. Άλλά και αν είχε προς τί, αφού δεν θα την ήκουε; Είναι κωφός! Τυφλός δηλαδή και αυτός. Τούτου όμως τα μάτια της ψυχής είναι βυθισμένα εις παντοτεινά μεσανύκτα. Ναί! Βλέπει τόν ήλιον, τήν θάλασσαν, τα δένδρα, τήν γήν... τα φίλτατά του τέλος πρόσωπα — αλλά ποία ή ώφέλεια, αφού δεν είμπορεί ν' ακούση τόν φλυττόν της θαλάσσης, τόν ψίθυρον των φύλλων, τήν γλυκείαν παρηγορητικήν φωνήν των αγαπημένων του; Έπειτα ή κωφότης του τόν κάμνει και άλλα-λον. Διά να μη διδῇ άφορμήν εις γέλια, καταδικάζει τόν εαυτόν του εις μαύρην σιωπήν, δηλαδή θεληματικώς παύει τήν μόνην συγκοινωνίαν, τήν όποϊαν είχε με τόν κόσμον. Ά! δι' αυτόν δεν υπάρχει άκτις εύτυχίας... Και μόνος αινίως εξακολουθεί τόν δρόμον του, ενώ βλέπει λυπημένος τα σύννεφα σιγ' ασιγ' να άλλαζονται, τὸ εν τὸ άλλο, ώσαν τες μαυρές του και άφρονες ήμέρες... — Και εγώ, Διάπλασίς μου, θεωρώ μεγαλητέραν δυστυχίαν τήν του έρμημμένου κωφού.»

Είχα στηρίξη το κεφάλι εις τα δύο μου χέρια, και με καταβασμένα μάτια, ήκουα τήν γλυκείαν φωνήν της Ζαππίδος. Όταν έτελειώσεν, εφώνασα: «Εύγε! θαυμάσια!» Και εκπληκτη, διότι οι λόγοι μου δεν εύρισκαν ήχώ, έσήκωσα τα μάτια και είδα... Τίποτε! κανείς! έρημιά!

Μόνη μου εις το δωμάτιον, εμπρός εις το τραπέζι, με τούς σωρούς των επιστολών, ανακατωμένους. Και ή θύρα κλειδωμένη.

Μά τί έγιναν λοιπόν αυτά τα παιδιά; Πώς έφυγαν έτσι έξαφν, όλα μαζί, μίαν στιγμήν, που είχα καταβίχη τα μάτια; Περιέργον! πολύ περιέργον!

Μά πως έφυγαν έτσι; Χωρίς να με χαιρετήσουν; Χωρίς να τα εύχαριστήσω δια τήν ώραίαν αυτήν Κυριακήν, τήν ώραϊοτέραν, μου φαίνεται, άφ' όσας έγιναν έως τώρα; Τήν στιγμήν εκείνην ή θύρα μου έκρούσθη δειλώς, και ήκουσα απέξω τήν φωνήν της κυρά-Μάρθας, ή όποία έλεγε:

— Κοντεύετε;... το τραπέζι είναι έτοιμο!

Ά! επανέρχομαι εις τήν πραγματικότητα... Η παρούσα σας, παιδιά μου, ήτο παραισθησις, έρμα! Άναγινώσκουσα τας απαντήσεις σας, ενόμισα, μου έφάνη ότι σάς έχω εμπρός μου, ότι σας βλέπω, ότι σας ακούω... Πρώτην φοράν εις τήν ζωήν μου το έπαθα αυτό. Άλλά ήτο τόσον ώραϊον, τόσον γλυκύ, ώστε εύχομαι να μην είναι και ή τελευταία...

— Έτελειώσα, Μάρθα, εφώνασα. Μιὰ στιγμή μόνον να μοιρίσω τα βραβεία... Σεβίρισε κ' έφθασα.

Ίδού λοιπόν και τα βραβεία μου, τα όποια εις τούς βραβευμένους πιθανόν να φανούν όνειρον, αλλά τούς διαβεβαιώ ότι αυτά είναι πραγματικότητα.

ΑΠΟΝΟΜΗ ΤΩΝ ΒΡΑΒΕΙΩΝ

ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Ζαππίς [15ε]

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Άθσα Καρδιά [12ε]. — Πέτρα Σκανθάλου, [12ε].

ΤΡΙΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Λαγώς της Μεσσηνίδος [11ε]. — Νυκτοκόρα [6ε]. — Μιθριδάτης, [6ε].

Α' ΕΠΑΙΝΟΣ (από [5ε] εις έκαστον:) Άπόγονος του Νέστορος. — Πρίγκιψ της Έπταλόφου. — Κόρη του Διθέρος. — Νάρκισσος. — Νύμφη του Σηκουάνα.

ΙΑΠΩΝΕΖΙΚΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

Ο ΚΑΘΡΕΠΤΗΣ ΤΗΣ ΜΑΝΝΑΣ

(Συνέχεια' 18ε σελ. 93.)

Άπό τότε ή καρδούλα της ελάφρωσε από μεγάλο βάρος. Κάθε πρωί, για να πέρνη δυνάμεις δια τα έργα της ήμέρας, και κάθε βράδυ, για παρηγορία πρίν πέση να κοιμηθῇ, έδγαζεν ή κόρη τόν καθρέπτη κ' εκύτταζε μέσα τήν εικόνα, και ή άθώα της καρδιά τήν έθαυρούσε πώς ήτον ή ψυχή της μητέρας της. Κι' όσο έμεγάλωνε, έμοιαζε περισσότερο τής μητέρας της, και ήτο καλή και εύγενής εις όλους, και φιλόστοργη κόρη στον πατέρα της.

Έπέρασε ένας χρόνος με το νέθος εις το μικρό σπίτι, και τότε, όπως τόν έσυμβούλευσαν οι συγγενείς του, ο άνδρας επήρε άλλη γυναίκα, και ή κόρη εύρεθῇ στα χέρια μητρυιάς. Δύσκολη ήτον ή θέσις της' αλλά αι ήμέρες που επέρασαν με τήν ανάμνησιν της αγαπημένης μητέρας της, και με τήν προσπάθειαν να γίνη, ό,τι ή μητέρα της θα ήχρητο να γίνη, είχαν κάμη το κορίτσι υπάκουο και ύπομονητικό' έτσι απεφάσισε να υπακούη και να σέβεται εις όλα τήν γυναίκα του πατέρα της. Όλα λοιπόν κατά το φαινόμενον επήγαιναν όμαλά και τακτικά εις το σπίτι με τήν νέαν του κυβέρνησι' ούτε άνεμοι ούτε κύματα διχονοίας ήλθαν να θολώσουν τήν γαλήνην της καθημερινής ζωής, και ο πατέρας ήτον εύχαριστημένος.

Χάνεται κάποτε ή γυναίκα εις τα μικρά και ταπεινά, και αι μητρυιές φημίζονται σ' όλην τήν οικουμένην, και

Β' ΕΠΑΙΝΟΣ (από [3ε] εις έκαστον:) Κίτρινη Μάσκα. — Άάλος Τέπτις. — Ζουλέικα. — Γάτος της Άνατολής. — Άργοναυτική Έκστρατεία. — Άνδρεία Σουλιάτις. — Έρυθρόν Ρόδον.

Γ' ΕΠΑΙΝΟΣ (από [2ε] εις έκαστον:) Μουσικήτης Άπόλλων. — Φαίδιμη. — Άλιεύς του Κραυσώδοντος. — Μικρός Άδελφίτης. — Μεγαλοπρεπής Φύσις. — Κόκκινο Γαρύφαλο. — Μυροδόλος Χαραυγή. — Άνθος του Σολωμού. — Δίχρωμος Φούδια. — Άϊας Μαστιγοφόρος. — Ταπεινό Γιασεμί. — Πίθηκος του Βορνέου. — Άετός της Έρήμου. — Έκάτη.

ΕΥΦΗΜΟΣ ΜΝΕΙΑ: «Όλοι όσοι αναφέρονται εις τήν κρίσιν.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΔΕΚΑΤΗΝ ΕΚΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Άν σας έχαριζε κανείς εν χαρτονόμισμα των 500 δραχμών, είπητέ μου ειλικρινώς, πως ήθέλατέ το χρησιμοποιήση;

Αι απαντήσεις δεχται μέχρι της 30 Άπριλίου. Καθόρουραμμένοι, εις χωριστόν χαρτί, που να μη περιέχει τίποτε άλλο εκτός της απαντήσεως, και όσα το δυνατόν σύντομοι.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

να κάμης μ' αυτό, — ούτε στέν ύπνο μου καν το εφάντασθηκα να θελήσω να φύγω από κοντά σου' αλλά, αν μείνω περισσότερον εδώ, κινδυνεύω να χάσω τήν ζωήν μου, γι' αυτό νομίζω πως το καλλίτερο για όλους μας είναι να μ' αφήσης να πάγω στο σπίτι του πατέρα μου. Και πάλιν να κλαίη. Ο άνδρας, φοβερά λυπημένος διότι την έλεπε τόσον να υποφέρει, και νομίζων ότι δεν άκουσε σωστά, είπε:

— Πές μου τί θέλεις να πῆς! Πώς κινδυνεύει ή ζωή σου εδώ μέσα;

— Θά σου το πῶ, αφού μ' έρωτῆς. Η κόρη σου με μισεί που είμαι μητρυιά της. Κάμποσο καιρό τώρα κλείνεται μέσα στο δωμάτιόν της πρωί και βράδυ, και είδα καθώς έπερνούσα εγώ, κ' έβαιώθηκα ότι έχει κάμη τήν εικόνα μου, και προσπαθεί να με σκοτώση με τα μάγια της, και με καταριέται κάθε μέρα! Δεν είναι ασφαλής λοιπόν ή ζωή μου εδώ' γι' αυτό πρέπει να φύγω, δεν μπορούμε πια να κάνουμε χωριό μαζί!

Ο άνδρας άκουσε τα φοβερά λόγια, αλλά δεν ήμπορούσε να πιστεύη πως ή καλή του κόρη έκαμνε τέτοιο κακούργημα. Έγνώριζε ότι ή δεισιδαιμονία κάμνει τούς ανθρώπους να πιστεύουν, ότι είμπορεί ο καθένας να θανατώση σιγά-σιγά τόν έχθρόν του, αν κάμη τήν εικόνα του και την καταριέται καθημερινώς' αλλά που ήτο δυνατόν να μάθῃ ή κόρη του τέτοιο πράγμα;

Άδύνατον! Και όμως είχε παρατηρήσει και αυτός ότι τελευταίως ή κόρη του έμνε πολύ εις το δωμάτιόν της, και κρυφα από όλους, χωρίς να βγαίνει ούτε όταν ήρχοντο επισκέψεις στο σπίτι.

(Έπεται συνέχεια) Η ΚΥΡΑ ΜΑΡΘΑ

ΟΙ ΑΡΙΣΤΕΙΣ ΤΑΞΙΔΕΥΟΥΝ

(ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ ΥΠΟ ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝ)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'. (Συνέχεια)

Εμπρός από τὸν ἀκάτιον ἰστὸν (τοῦ ῥ-χέτο) ἦτο τὸ μυχγεῖνον, ὅπου ἐδραζε κι' ὅλας τὸ πρίγνυμα ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τοῦ Ρανιᾶ Κώρ, τὸν ὁποῖον συνελάττει ὁ κ. Ὁράτιος Πάττερσων διὰ τὴν ὠριότητά της ἀφρικανικῆς μαρμῆς του. Τέλος τὸ ὑπόπλωμα, ὅπου ἔμενε τὸ

«Αὐτὴς τῆς γνώμης εἶθε, κύριε ναυτικέ!» (Σελ. 90, σ. α')

πλήρωμα, τὸ πρίσιον, ὁ ἐργάτης, ἡ μία ἀγκυρά που ἦτο τραβερσαρισμένη εἰς τὸ δεξιὸν καπνί, διότι ἡ ἀριστερὰ ἦτο φουνταρισμένη, — ὅλα αὐτά, ὅπως τα ἐξηγοῦσιν ὁ Τζὼν Κάσπεντερ, εἶχαν ἐλκύσει, ὅλην τὴν περιέργειαν καὶ τὴν προσοχὴν τῶν νεαρῶν ἐπιβατῶν.

Δὲν ἔμενε πλέον παρὰ νὰ ἐξερευνηθῇ τὸ κύτος, διὰ νὰ τελειώσουν τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ πλοίου.

Μὴν ἐκπλαγῆτε ποῦ δὲν ἀπετόλμησεν ὁ κ. Ὁράτιος Πάττερσων ν' ἀκολουθήσῃ τοὺς κύκλους τοῦ εἰς τὰ σκοτεινὰ βάθη τοῦ σκάφους. Πραγματικῶς δὲν

ὑπῆρχε σκάλαι, ἀλλὰ μόνον μερικὰ βυθολώματα σκαμμένα εἰς τοὺς στύλους (πουντέλια), ὅπου ἔπρεπε νὰ βάζῃ τὸ πόδι του ὁ ἐπιχειρῶν νὰ κατέβῃ. Ἐννοεῖται ὅτι δὲν εἶχε καμμὴν ὄρεξιν νὰ καταβῇ ἀλλ' αὐτὴ καὶ ν' ἀναβῇ τὸ σκά-λι ἐρεῖς διὰ νὰ σκαρφαλώτῃ εἰς τὰ θωράκια καὶ τὰ δίλινγα (κόφρες καὶ κουρζέτα) τοῦ μεγάλου ὕψους τοῦ οὐρκέτου, ἢ νὰ περάσῃ ἀπὸ τὴν τρύπαν τοῦ θωράκιου, τὴν ὁποίαν οἱ Γάλλοι ὀνομάζουσαν «τρύπαν τοῦ γάτου». Οἱ μικροί μας

ὅμως θαλασσοπόροι ἐνατρυχόλησαν γρήγορα γρήγορα εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ «Γοργὸν», ἔπου τὸ φορτίον εἶχεν ἀντικαταστήθῃ μὲ τὰ σιδερένια μαντέμια, τὰ ὅποια ἐξησφάλιζαν τὴν εὐστάθειαν τοῦ πλοίου. Διέτρεξαν τὸ κύτος ἀπὸ τὴν πρῶ-ραν ὅπου συν-κοινωνοὶ μὲ τὸ ἐνδ αίτημα τοῦ πληρώματος, ἔως τὴν πρύμνην ὅπου ἐν στεγανὸν μετὰλλινον διάφραγμα τὸ ἐχώριζεν ἀπὸ τὴν τροπαεθῆκην, ἢ ὁποῖα ἦτο τοποθετημένη κατωπὸ τὸ κάστρο. Ἦσαν ἐκεῖ ἀμοιβά πανιά, σχοινιά, νάμπαστύνια καὶ ἀντέννες, τὰ ὅποια ἐφυλάσσοντο διὰ ν' ἀλλάσσουν τὰ εὐρισκόμενα εἰς τὸν ἐξαρτισμόν, ἂν τυχὸν ἔσπα-

ζαν ἢ ἐχαλινούσαν. Ἦσαν καὶ ἀρκετὰ κιάτια μὲ κονσέρβες, βαρέλια μὲ κρασί, καὶ βαρέλια μὲ ῥῶμι, καὶ σάκκοι μὲ ἀλεύρι. Ὁ «Γοργὸς» ἀληθινὰ ἦτον ἐφωδιασμένος ὡς νὰ ἐπρόκειτο νὰ κάμῃ τὴν γύρον τοῦ κόσμου.

Ἀφοῦ ἐτελείωσεν αὐτὴ ἡ ἐπίσκεψις, ἀνέβησαν ὅλοι καὶ ἐπῆγαν εἰς τὸ κάστρο. Ἐκεῖ ἐστέκοντο ὁ Μέντωρ καὶ ὁ κυβερνήτης, καὶ ἐκουδέντιαζαν περὶ ἀνέμων καὶ ὑδάτων, ὁ κ. Πάττερσων μὲ τὴν συνειθισμένην πομπώδη ρητορικὴν του, καὶ ὁ Χάρρης Μάρκελ μὲ μισὰ λόγια. Λαμπρὸς ναυτικός, βελτίως, ἀλλ' ἀμίλητος!

Καὶ τότε ὁ Τωνῆς Ρενὼ ἄρχισε νὰ κόβῃ βόλτες γύρω στὸ τιμόνι, νὰ κυτάξῃ καλὰ - καλὰ τὴν πυξιδόθηκην, νὰ δάξῃ τὸ χεῖρ ἐπάνω στὸ οἰακοστρόφιον, νὰ το γυρίξῃ δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ σὺν πηδαλιούχῳ. Τέλος εἶπε:

— Πλοίαρχε... θά μας ἀρίνετε... καποτε νὰ κρατοῦμε τὸ τιμόνι λιγάκι... ὅταν εἶνε καλὸς καιρὸς...

— «Ε! ε!... εἶπεν ὁ κ. Πάττερσων, δὲν εἰσέβρω ἂν αὐτὸ εἶνε ὀρθόν...

— Μείνετε ἡσυχος, κύριε Πάττερσων, καὶ δὲν θά σας σοβερτάρουμε!

Ποῦ νὰ το εἶχε μίθῃ κι' ὅλας ὁ κατεργάτης τὸ σοβερτάρω, τὸ ὅποιον λέγεται κοινῶς διὰ τὸ πλοῖον ποῦ ἀναποδογυρίζει ὁ σκεδρὸς ἄνεμος;

Ὁ Χάρρης Μάρκελ ἠρώτησε νὰ κάμῃ ἀπλῶς ἐν νεύμα καταρατικόν. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην, ἡ καμπάνα ἀντήχησεν εἰς τὴν πρῶραν τοῦ πλοίου. Ἐνας ναύτης εἶχε κτυπήσῃ τοὺς τρεῖς διπλοῦς κτύπους: ἡ ὥρα ἦτο ἐνδεκα.

— Ὡρα τοῦ φαγητοῦ, εἶπεν ὁ Λουδοβίκος Κλωδιών.

— Καὶ ἡ ὄρεξις δὲν λείπει! ἀπήντησεν ὁ κ. Ὁράτιος Πάττερσων. Ἐχὼ μία πείνα, σὺν λόγῳ...

— Δύκος τῆς θαλάσσης... ἐπρόσθεσεν ὁ Τωνῆς Ρενὼ.

— Ἐν ἀλλοῖς λόγῳ, μετέφρασεν ὁ κ. Πάττερσων.

Ὁ Χάρρης Μάρκελ δὲν προήδρευεν εἰς τὸ πρόγευμα, μὲ τὴν δικαιολογίαν ὅτι συνείηθε τάχα νὰ τρώγῃ πάντοτε εἰς τὸ δωμάτιόν του.

Τὸ πρίγνυμα περτεθῇ εἰς τὴν καρρέ: αὐγά, κρύο ψητό, ψάρι φρεσκοκόττα, γαλέτες, τσάι, — ὅλα ἐξαιρετά, κατὰ τὴν κοινὴν ὁμολογίαν.

Ἀλλως τε, τὰ νεανικά ἐκεῖνα στομάχια, πεπασμένα ἀπὸ τὸν πρωῒνον περίπατον, δὲν ἐφάνησαν καθόλου δύσκολα, ὁ δὲ κ. Πάττερσων ἔφαγε δύο φορές περισσότερον παρ' ὅσον θὰ ἔτρωγεν εἰς τὴν τραπέζαν τῆς Ἀντιλιανῆς Σχολῆς.

Μετὰ τὸ πρόγευμα, ἀνέβησαν ὅλοι εἰς τὸ κάστρο διὰ νὰ συναντήσουν τὸν κυβερνήτην. Καί, πρὶν ἀπ' ὅλα, ὡς εἶχεν συμφωνήσῃ, τὸν ἠρώτησεν ὁ Λουδοβίκος Κλωδιών:

— Πλοίαρχε, πότε σκέπτεσθε πῶς θὰ μπορέσωμε νὰ σαλπάρωμε;

— Ἄμ σσηκωθῇ ἄνεμος, ἀπεκρίθη ὁ Χάρρης Μάρκελ, ἐννοήσας ποῦ εἴτεινεν ἡ ἐρώτησις: καὶ αὐτὸ εἰμπορεῖ νὰ συμβῇ ἀπὸ τὴν μίαν στιγμὴν σὴν ἄλλην.

— Καί... ἂν εἶνε ἐναντίος, παρετή-

ρησεν ὁ κύριος Ὁράτιος Πάττερσων.

— Αὐτὸ δὲν θὰ μὲς ἐμποδίσῃ νὰ κίμωμε πανιά καὶ νὰ ξεκινήσωμε ἀπ' ἐδῶ ἄεργς μὲς χρειάζεται, κι' ἀπ' ὅπου θ' εἴλῃ ἂς φυσηθῇ...

— Ναί... ἐφώνασεν ὁ Τωνῆς Ρενὼ, θὰ βολτατζάρουμε...

— Στὴ μπουρίνα!... ἐπρόσθεσεν ὁ Μάγνος Ἄνδερς.

— Ὅπως το λέτε, κύριοί μου, διέκοψεν ὁ Χάρρης Μάρκελ.

Καί, ἀληθινὰ, τὴν ὥρα τὰς ταξιδεύει τὸ καράβι, ὅταν βαστά τὰ ὀρτσα, μὲ τὴς μοῦρες δεξιᾶς ἢ ἀριστερᾶς, ὅταν δουλεύουν ὅλα τὰ πανιά του, — ἔπως λέγουν οἱ ναυτικοί!

— Τέλος πάντων, πλοίαρχε, δὲν ὑπάρχει ἐλπίς νὰ ξαναπιάνῃ ἄεργς...

— Τὸ ἀπόγευμα;... ἐπρόσθεσεν ὁ Τζὼν Χέδερτ.

— Τὸ ἐλπίζω, ἀπήντησεν ὁ Χάρρης Μάρκελ. Ἐπερσὸν ἐξῆντα ὥρες μὲ αὐτὴν τὴν κάλμα, καὶ βελτίως θ' ἀλλάξῃ ὁ καιρὸς.

— Πλοίαρχε, ἠρώτησεν ὁ Ρογήρος Χινσδαίλ, ἡ ἐλπίς νὰ μὴ ὀνομαζοῖται ὑπάρχη καμμὴν πιθανότης ὅτι θ' ἀναχωρήσῃ σήμερον ὁ «Γοργὸς»...

— Σὺς ἐπαναλάβω, κύριε, ὅτι δὲν μὲ φαίνεται ἀπῆλθον, διότι τὸ βαρύνει πέρτερι λιγάκι... ἐν τούτοις, δὲν εἰμπορῶ νὰ το βεβαιώσω...

— Ἀφοῦ εἶνε ἔτσι, εἶπεν ὁ Λουδοβίκος Κλωδιών, δὲν εἶνε δυνατόν νὰ πᾶμε ἔξω εἰς τὴν ξηρὴν νὰ περάσωμε τὸ ἀπόγευμα;

— Μάλιστα... μάλιστα! ἐπανελάβον ὅλοι καὶ οἱ συμμαθηταί του.

Ἀλλὰ εἰς αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν πρότασιν δὲν ἤθελε καθόλου νὰ συγκατανεύσῃ ὁ Χάρρης Μάρκελ, διὰ τοὺς λόγους τοὺς ὁποίους γνωρίζομεν. Εἰς μίαν τὴν ὁ κ. Ὁράτιος Πάττερσων ὑπεστήριξε τὴν πρότασιν μὲ διάφορα ἐπίκαιρα ἐπιχειρήματα, τὰ ὅποια ἐδανεῖτο ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους συγγραφεῖς. Οἱ νεαροὶ τοῦ σύντροφου καὶ αὐτὸς δὲν ἐγνώριζαν οὔτε τὴν Κόρκ οὔτε τὴν Κουίνσταουν...

δὲν εἶχαν προφθάσῃ νὰ τὰς ἐπισκεφθῶν... Καὶ εἶχαν ἀκουστὰ διὰ τὰ περίεργα περιχωρά της... ἰδίως διὰ τὸ χωρίον Μπάλνι, ἀπὸ τὸ ὅποιον κατάγονται οἱ μεγάλοι φαρλατάδες τῆς Ἰρλανδίας, καὶ ἔπειτα, ἐκεῖ εἶνε ὁ πύργος που ἔχει μίαν πέτραν, τὴν ὁποίαν ὡς λέγουσιν, ἄμα γλύψῃς, δὲν εἰμπορεῖς πλέον νὰ ξαναπῆς ἀλήθειαν!...

Ἀλλὰ ὁ Χάρρης Μάρκελ ἀπήντησε μὲ τόνον ἀρκετὰ ἀπότομον:

— Εὐχαρίστως θὰ ἔλεγα ναί, ἀλλὰ δὲν εἶνε δυνατόν... Εὐρισκόμεθα εἰς τὴν ἡμέραν, τὴν ὀρισμένην διὰ τὴν ἀναχώρησιν, καὶ ἂμ φυσηθῇ ἄνεμος, ὅσον ὁλίγος καὶ ἂν εἶνε, — ἐν ἀνάγκῃ μάλιστα μὲ τὴν ἄμποιον μόνον, — ἐλπίζω νὰ

ἐξελθῶμεν ἀπὸ τὸν ὄρμον τῆς Κόρκ.

— Ἀλλὰ, παρετήρησεν ὁ Λουδοβίκος Κλωδιών, ἂν ἐξώμεν ἔξω καὶ ὕστερα δὲν μποροῦμε νὰ πρυχωρήσωμεν;

— Ὁ ἄραξωμε κοντὰ στὴ στεργιά, ὅσον μᾶς ἐπιτρέπει ἡ καλὴ ῥοα, ἀπῆντησεν ὁ Χάρρης Μάρκελ, καὶ ὅπως δὴ ποτε θὰ ἤμεθα μακρὰν ἀπὸ τὸ Φάρμακ...

Ἀν σσηκωθῇ ἄνεμος, ἔπως νομίζω, εὐκολώτερα θὰ τὸν συναντήσωμεν εἰς τὴν ἀνοιχτὴν θάλασσαν παρὰ μέσα σ' αὐτὸ τὸ λιμανάκι που εἶνε κλεισμένον γύρω γύρω.

Αἱ δικαιολογίαι αὗται ἦσαν εὐλογόφανες, καὶ ἐπὶ τέλους ὀρθόν ἦτο νὰ μὴ ἀντιλέγουν πρὸς τὸν κυβερνήτην.

— Σὺς παρακολῶ λοιπόν, κύριοι, ἐπρόσθεσεν αὐτός, νὰ ἐγκαταλείψετε τὴν ἰδέαν που εἴχατε νὰ πᾶτε ἔξω, διὰ νὰ μὴ χάσωμεν τὴν εὐκαιρίαν τῆς καλῆς ῥοας.

— Συμφωνοῦται, πλοίαρχέ μου, ἀπήντησεν ὁ κ. Πάττερσων: δὲν θὰ ἐπιμένωμεν περὶ σότερον.

Οἱ νεαροὶ θαλασσοπόροι δὲν το ἐπῆραν καὶ κατὰ καρδὰ ποῦ δὲν ἐπῆγαν ἔξω. Ἀλλως τε, δύο τοῦλάχιστον ἀπὸ τὴν συντροφίαν τῶν δὲν εἶχαν καμμὴν ὄρεξιν ν' ἀφίσουν τὸ καράβι, — τοὺς ἐμάντευσαν ποῖοι: ὁ Τωνῆς Ρενὼ καὶ ὁ Μάγνος Ἄνδερς.

Αὐτοὶ ἦσαν ἐνθουσιασμένοι που εὐρίσκοντο μέσα εἰς τὸν «Γοργὸν» — καὶ δὲν εἶχαν σκοπὸν ν' ἀποβιβασθοῦν παρὰ εἰς τὰς Ἀντίλλας.

Φαντασθῆτε λοιπόν, νὰ σσηκωθῇ ἄεργς, ἐνῷ οἱ συμμαθηταί τῶν νὰ ἐπισκέπτοντο τὴν Κόρκ ἢ τὴν Κουίνσταουν, καὶ νὰ μὴ εἰμπορῇ νὰ σαλπάρῃ τὸ καράβι, διότι δὲν θὰ εἶχε μέσα τοὺς ἐπιβάτας του!... Καὶ ποῖος ξέρει, ἂν δὲν ἐπιανε κατόπιν καμμὴν ἄλλην μπουγάτσα, καὶ ἐναυαγοῦσε... τὸ ταξίδι! Καὶ τί θὰ ἔλεγεν ἡ κυρία Σέμμουρ; καὶ τί ὁ διευθυντὴς τῆς Ἀντιλιανῆς Σχολῆς; Καὶ τί εὐθὺν διὰ τὸν Μέντωρ τῶν, ὁ ὁποῖος

ὅμως ἐκατάλαθεν ἔλθῃ τὴν βεβήτητα αὐτῶν τῶν συλλογισμῶν!...

Τὸ ζήτημα ἦτο πλέον λυμένον, θὰ ἔμεναν μέσα στὸ καράβι. Κατόπιν, εἰς τὴν συνομιλίαν ἢ ὁποῖα παρετάθη, καὶ τὴν ὁποίαν δὲν ἠμπούρεσε ν' ἀποτύγῃ ὁ Χάρρης Μάρκελ, ὁμύλησεν διὰ τὸ ταξίδι.

Ὁ Ρογήρος ἠρώτησεν ἂν ὁ «Γοργὸς» εἶχε κάμῃ ἄλλην φορὰν τὸν διάπλου τοῦ Ἀτλαντικῆς ἕως τὰς Ἀντίλλας.

— Ὁχι, κύριε, ἀπήντησεν ὁ Χάρρης. Τὸ πλοῖόν μας ἔκαμεν ἔως τώρα δύο ταξίδια εἰς τὴν θάλασσαν τῶν Ἰνδιῶν.

— Ἐπεῖ, ὅμως, πλοίαρχε, ἠρώτησεν ὁ Οὐμβέρτος Πέρκινς, γινώσκετε τὰς Ἀντίλλας;...

— Δὲν τὰς γινώσκω.

— Ὁχι, κύριε, ἀπήντησεν ὁ Χάρρης. Τὸ πλοῖόν μας ἔκαμεν ἔως τώρα δύο ταξίδια εἰς τὴν θάλασσαν τῶν Ἰνδιῶν.

— Ἐπεῖ, ὅμως, πλοίαρχε, ἠρώτησεν ὁ Οὐμβέρτος Πέρκινς, γινώσκετε τὰς Ἀντίλλας;...

— Δὲν τὰς γινώσκω.

— Ὁχι, κύριε, ἀπήντησεν ὁ Χάρρης. Τὸ πλοῖόν μας ἔκαμεν ἔως τώρα δύο ταξίδια εἰς τὴν θάλασσαν τῶν Ἰνδιῶν.

— Ἐπεῖ, ὅμως, πλοίαρχε, ἠρώτησεν ὁ Οὐμβέρτος Πέρκινς, γινώσκετε τὰς Ἀντίλλας;...

— Δὲν τὰς γινώσκω.

— Ὁχι, κύριε, ἀπήντησεν ὁ Χάρρης. Τὸ πλοῖόν μας ἔκαμεν ἔως τώρα δύο ταξίδια εἰς τὴν θάλασσαν τῶν Ἰνδιῶν.

— Ἐπεῖ, ὅμως, πλοίαρχε, ἠρώτησεν ὁ Οὐμβέρτος Πέρκινς, γινώσκετε τὰς Ἀντίλλας;...

— Δὲν τὰς γινώσκω.

— Ὁχι, κύριε, ἀπήντησεν ὁ Χάρρης. Τὸ πλοῖόν μας ἔκαμεν ἔως τώρα δύο ταξίδια εἰς τὴν θάλασσαν τῶν Ἰνδιῶν.

— Ἐπεῖ, ὅμως, πλοίαρχε, ἠρώτησεν ὁ Οὐμβέρτος Πέρκινς, γινώσκετε τὰς Ἀντίλλας;...

— Δὲν τὰς γινώσκω.

— Ὁχι, κύριε, ἀπήντησεν ὁ Χάρρης. Τὸ πλοῖόν μας ἔκαμεν ἔως τώρα δύο ταξίδια εἰς τὴν θάλασσαν τῶν Ἰνδιῶν.

— Ἐπεῖ, ὅμως, πλοίαρχε, ἠρώτησεν ὁ Οὐμβέρτος Πέρκινς, γινώσκετε τὰς Ἀντίλλας;...

— Δὲν τὰς γινώσκω.

— Ὁχι, κύριε, ἀπήντησεν ὁ Χάρρης. Τὸ πλοῖόν μας ἔκαμεν ἔως τώρα δύο ταξίδια εἰς τὴν θάλασσαν τῶν Ἰνδιῶν.

— Ἐπεῖ, ὅμως, πλοίαρχε, ἠρώτησεν ὁ Οὐμβέρτος Πέρκινς, γινώσκετε τὰς Ἀντίλλας;...

— Δὲν τὰς γινώσκω.

— Ὁχι, κύριε, ἀπήντησεν ὁ Χάρρης. Τὸ πλοῖόν μας ἔκαμεν ἔως τώρα δύο ταξίδια εἰς τὴν θάλασσαν τῶν Ἰνδιῶν.

— Ἐπεῖ, ὅμως, πλοίαρχε, ἠρώτησεν ὁ Οὐμβέρτος Πέρκινς, γινώσκετε τὰς Ἀντίλλας;...

— Δὲν τὰς γινώσκω.

— Ὁχι, κύριε, ἀπήντησεν ὁ Χάρρης. Τὸ πλοῖόν μας ἔκαμεν ἔως τώρα δύο ταξίδια εἰς τὴν θάλασσαν τῶν Ἰνδιῶν.

— Ἐπεῖ, ὅμως, πλοίαρχε, ἠρώτησεν ὁ Οὐμβέρτος Πέρκινς, γινώσκετε τὰς Ἀντίλλας;...

— Δὲν τὰς γινώσκω.

— Ὁχι, κύριε, ἀπήντησεν ὁ Χάρρης. Τὸ πλοῖόν μας ἔκαμεν ἔως τώρα δύο ταξίδια εἰς τὴν θάλασσαν τῶν Ἰνδιῶν.

— Ἐπεῖ, ὅμως, πλοίαρχε, ἠρώτησεν ὁ Οὐμβέρτος Πέρκινς, γινώσκετε τὰς Ἀντίλλας;...

— Δὲν τὰς γινώσκω.

— Ὁχι, κύριε, ἀπήντησεν ὁ Χάρρης. Τὸ πλοῖόν μας ἔκαμεν ἔως τώρα δύο ταξίδια εἰς τὴν θάλασσαν τῶν Ἰνδιῶν.

— Ἐπεῖ, ὅμως, πλοίαρχε, ἠρώτησεν ὁ Οὐμβέρτος Πέρκινς, γινώσκετε τὰς Ἀντίλλας;...

— Δὲν τὰς γινώσκω.

— Ὁχι, κύριε, ἀπήντησεν ὁ Χάρρης. Τὸ πλοῖόν μας ἔκαμεν ἔως τώρα δύο ταξίδια εἰς τὴν θάλασσαν τῶν Ἰνδιῶν.

— Ἐπεῖ, ὅμως, πλοίαρχε, ἠρώτησεν ὁ Οὐμβέρτος Πέρκινς, γινώσκετε τὰς Ἀντίλλας;...

— Δὲν τὰς γινώσκω.

— Ὁχι, κύριε, ἀπήντησεν ὁ Χάρρης. Τὸ πλοῖόν μας ἔκαμεν ἔως τώρα δύο ταξίδια εἰς τὴν θάλασσαν τῶν Ἰνδιῶν.

— Ἐπεῖ, ὅμως, πλοίαρχε, ἠρώτησεν ὁ Οὐμβέρτος Πέρκινς, γινώσκετε τὰς Ἀντίλλας;...

— Δὲν τὰς γινώσκω.

— Ὁχι, κύριε, ἀπήντησεν ὁ Χάρρης. Τὸ πλοῖόν μας ἔκαμεν ἔως τώρα δύο ταξίδια εἰς τὴν θάλασσαν τῶν Ἰνδιῶν.

— Ἐπεῖ, ὅμως, πλοίαρχε, ἠρώτησεν ὁ Οὐμβέρτος Πέρκινς, γινώσκετε τὰς Ἀντίλλας;...

— Δὲν τὰς γινώσκω.

— Ὁχι, κύριε, ἀπήντησεν ὁ Χάρρης. Τὸ πλοῖόν μας ἔκαμεν ἔως τώρα δύο ταξίδια εἰς τὴν θάλασσαν τῶν Ἰνδιῶν.

— Ἐπεῖ, ὅμως, πλοίαρχε, ἠρώτησεν ὁ Οὐμβέρτος Πέρκινς, γινώσκετε τὰς Ἀντίλλας;...

— Δὲν τὰς γινώσκω.

— Ὁχι, κύριε, ἀπήντησεν ὁ Χάρρης. Τὸ πλοῖόν μας ἔκαμεν ἔως τώρα δύο ταξίδια εἰς τὴν θάλασσαν τῶν Ἰνδιῶν.

— Ἐπεῖ, ὅμως, πλοίαρχε, ἠρώτησεν ὁ Οὐμβέρτος Πέρκινς, γινώσκετε τὰς Ἀντίλλας;...

— Δὲν τὰς γινώσκω.

— Ὁχι, κύριε, ἀπήντησεν ὁ Χάρρης. Τὸ πλοῖόν μας ἔκαμεν ἔως τώρα δύο ταξίδια εἰς τὴν θάλασσαν τῶν Ἰνδιῶν.

